

**Informatívna správa o stave životného prostredia za rok 2012
v meste Banská Bystrica**

máj 2013

Obsah Informatívnej správy

Použité skratky.....	3
1. ÚVOD.....	4
2. OVZDUŠIE.....	5
2.1 Monitorovanie stavu - Automatická monitorovacia stanica.....	5
2.2 Znečisťujúce látky v ovzduší.....	5
2.2.1 Oxid siričitý (SO ₂).....	6
2.2.2 Oxidy dusíka (NO _x).....	6
2.2.3 Oxid uhoľnatý (CO).....	6
2.2.4 Benzén (C ₆ H ₆).....	7
2.2.5 Ozón (O ₃).....	7
2.2.6 Frakcie prachu PM ₁₀	8
2.3 Malé zdroje znečisťovania ovzdušia.....	10
2.3.1 Súhlas na malý zdroj znečisťovania ovzdušia.....	10
2.3.2 Poplatky za prevádzkovanie malých zdrojov znečisťovania ovzdušia.....	10
2.4 Zápach v meste Banská Bystrica.....	11
2.5 Celkové hodnotenie stavu ovzdušia v meste B. Bystrica.....	11
3. OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY.....	12
3.1 Štátna ochrana prírody.....	12
3.2 Výruby drevín.....	12
3.2.1 Výrub drevín na súkromných pozemkoch.....	12
3.2.2 Výrub drevín na pozemkoch mesta.....	13
3.2.3 Náhradná výsadba.....	13
3.2.4 Živelná výsadba.....	13
3.2.5 Dočasné využitie plôch zelene – rozkopávky zelene.....	14
3.2.6 Zaujatie verejného priestranstva.....	14
3.3 Údržba verejnej zelene (ZAaRES).....	14
3.3.1 Údržba a výsadba zelene.....	15
4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	18
4.1 Odvoz komunálneho odpadu.....	18
4.2 Zberňa triedeného odpadu.....	18
4.3 Objemný (nadrozmerný) odpad.....	19
4.4 Drobný stavebný odpad.....	19
4.5 Triedenie druhotných surovín.....	19
4.6 Nelegálne skládky odpadov.....	21
4.7 Staré vozidlá.....	21
4.8 Akcia za „Krajšie mesto“.....	21
5. VODNÉ HOSPODÁRSTVO.....	22
5.1 Vodné toky.....	22
5.1.1 Protipovodňová ochrana mesta.....	22
5.1.2 Hydrologické pomery.....	23
5.1.3 Vodné toky v správe mesta Banská Bystrica.....	23
5.1.4 Udalostí povodňových aktivít v roku 2011.....	24
5.2 Pitná voda (StVPS).....	24
5.2.1 Kvalita pitnej vody v meste Banská Bystrica v roku 2011 (RÚVZ BB).....	24
5.2.2 Voľne prístupné vodné zdroje v meste.....	25
5.3 Odpadová voda.....	25
6. OCHRANA ZDRAVIA ĽUDÍ.....	26
6.1 Hluk.....	26
6.2 Radiačná situácia na území mesta Banská Bystrica (RÚVZ).....	26
6.3 Čistota verejných priestranstiev.....	26
6.4 Mestské detské ihriská a mobiliár.....	26
6.5 Chov spoločenských zvierat.....	27
6.6 Celomestská deratizácia (CMD).....	28
Zoznam použitej literatúry.....	29
Legislatíva.....	29
Informačné zdroje.....	29

Použité skratky

<i>AMS</i>	Automatická monitorovacia stanica
<i>SHMU</i>	Slovenský hydrometeorologický ústav Banská Bystrica, Zelená 1, B. Bystrica
<i>PM10</i>	Prachové častice menšie ako 10 µm
<i>PM 2.5</i>	Prachové častice menšie ako 2,5 µm
<i>CO</i>	Oxid uhoľnatý
<i>SO₂</i>	Oxid siričitý
<i>NO₂</i>	Oxid dusičitý
<i>NO_x</i>	Oxidy dusíka vyjadrené ako súčet oxidu dusnatého (NO) a oxidu dusičitého (NO ₂)
<i>LH</i>	Limitná hodnota
<i>MZZ</i>	Malý zdroj znečisťovania ovzdušia
<i>MPŽPaRR SR</i>	Ministerstvo pôdohospodárstva životného prostredia a regionálneho rozvoja SR
<i>ČOV</i>	Čistička odpadových vôd
<i>PD</i>	Poľnohospodárske družstvo
<i>RKO</i>	Riadenie kvality ovzdušia
<i>OPK</i>	Ochrana prírody a krajiny
<i>NAPANT</i>	Národný park Nízke Tatry
<i>CHKO</i>	Chránená krajinná oblasť
<i>CHA</i>	Chránený areál
<i>PR, NPR</i>	Prírodná rezervácia, Národná prírodná rezervácia
<i>PP</i>	Prírodná pamiatka
<i>ZaARES</i>	Zahradnícke a rekreačné služby Banská Bystrica
<i>OHaÚVP</i>	Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev (MsÚ B. Bystrica)
<i>VP</i>	Verejné priestranstvo
<i>VZN</i>	Všeobecne záväzné nariadenie (mesta B. Bystrica)
<i>SVB a NP</i>	Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov
<i>TKO</i>	Tuhý komunálny odpad
<i>CHVO</i>	Chránená vodohospodárska oblasť
<i>ÚPSVaR</i>	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
<i>SAŽP</i>	Slovenská agentúra životného prostredia
<i>SIŽP</i>	Slovenská inšpekcia životného prostredia
<i>StVPS</i>	Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť
<i>KM</i>	kontrolný monitoring
<i>PM</i>	preverovací monitoring

1. ÚVOD

Predkladaná informatívna správa je stručným zhrnutím faktických údajov a zmien v oblasti životného prostredia v meste Banská Bystrica za rok 2012. Správa obsahovým aj organizačným delením priamo nadväzuje na obsahlu predchádzajúcu správu o stave životného prostredia v meste Banská Bystrica za rok 2011. Tento materiál obsahuje len stručnú analýzu súčasného stavu životného prostredia po jednotlivých zložkách. Správa je súborom informácií jednoduchého štatistického charakteru a opísaných výkonov súvisiacich s problematikou životného prostredia. Cieľom tejto správy nie je hĺbková analýza problémov, ani náročná úroveň vedeckého výskumu, ale súbor kompaktných informácií o zmenách v životnom prostredí v meste za posledný kalendárny rok.

Tematicky je oblasť životného prostredia v tomto materiály spracovaná v nasledovných kapitolách:

2. ovzdušie
3. ochrana prírody a krajiny
4. odpadové hospodárstvo
5. vodné hospodárstvo
6. ochrana zdravia ľudí

2. OVZDUŠIE

Kapitola „ovzdušie“ obsahuje najmä analýzu súčasného stavu životného prostredia v oblasti kvality ovzdušia v meste Banská Bystrica, kde okrem grafických výstupov z dostupných meraní sú uvedené aj činnosti s priamym dosahom na kvalitu ovzdušia v roku 2012. Okrem legislatívou daných a v ovzduší merateľných emisií, venujeme v závere kapitoly pozornosť aj zápachu, ktorý nepríjemným spôsobom narúša kvalitu životného prostredia a ktorý sa šíri práve v ovzduší.

V súčasnosti je ťažiskovým faktorom v oblasti znečisťovania ovzdušia jednoznačne automobilová doprava a preto väčšinové monitorovanie kvality stavu ovzdušia bolo tak ako aj po iné roky, v roku 2012 zamerané na oblasť dopravy v najfrekvencovanejšom úseku v meste Banská Bystrica.

2.1 Monitorovanie stavu - Automatická monitorovacia stanica

Úroveň znečistenia ovzdušia v meste Banská Bystrica aj v roku 2012 nepretržite monitoroval Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ). Výsledky kontinuálnych meraní dvoch automatických monitorovacích staníc (*d'alej len „AMS“*) umiestnených na *Štefánikovom nábreží* (*d'alej len „AMS-mesto“*) a na *Zelenej ulici* (*d'alej len „AMS-shmú“*) sú dôležitými informáciami pre hodnotenie vplyvu znečistenia ovzdušia na zdravotný stav obyvateľstva. AMS-mesto je umiestnená v tesnej blízkosti vysoko frekvencovanej štvorprúdovej cesty III/66, cca 4,0 m od cestnej komunikácie za účelom monitorovania situácie v ovzduší v blízkosti cestnej komunikácie so zhoršenými rozptylovými podmienkami. Pomocou tejto stanice boli merané imisie znečisťujúcich látok: PM₁₀, PM_{2.5}, CO, Benzén, SO₂, NO₂. Druhá AMS-shmú je naopak situovaná v blízkosti budovy SHMÚ na Zelenej ulici, vo vyvýšenom svahu nad územím mesta Banská Bystrica takmer na hranici s extravilánom.

Vplyv znečisťujúcich látok na životné prostredie v meste Banská Bystrica sa zhoršuje nepriaznivou inverznou situáciou, ktorá je daná geomorfologickými pomermi mesta. Údaje namerané AMS-mesto poskytujú komplexnú informáciu o stave ovzdušia v blízkosti veľmi frekvencovanej komunikácie.

2.2 Znečisťujúce látky v ovzduší

V zmysle vyhlášky MP ŽP a RR SR 356/2010 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, sú určené konkrétne imisie znečisťujúcich látok nachádzajúcich sa v ovzduší, ktoré svojím zložením a úrovňou výskytu priamo ohrozujú ľudské zdravie. Okrem týchto látok sa v ovzduší mesta Banská Bystrica nachádza aj množstvo iných, ťažko identifikovateľných, resp. nemerateľných látok, ktoré vplývajú na obyvateľov mesta obťažujúco a tvoria tzv. zápach v ovzduší. Tejto problematike bude venovaná pozornosť v poslednej podkapitole.

2.2.1 Oxid siričitý (SO₂)

Hodnotenie:

Situácia je dlhodobou stabilná, namerané hodnoty sú hlboko pod stanovenými limitnými hodnotami, bez prekročení. Z dlhodobého sledovania vyplýva, že emisie oxidu siričitého majú klesajúce tendencie v dôsledku útlmu priemyselnej výroby v okolí mesta Banská Bystrica, resp. uplatňovanie nových moderných technológií s miernejším dopadom na životné prostredie a preferovanie spaľovacích procesov so spaľovaním zemného plynu. Mierne zvýšené hodnoty oxidu siričitého sú spravidla v zimných mesiacoch (január, február) a teda v čase vykurovacej sezóny. Naopak najnižšie hodnoty sú dosahované v letných mesiacoch. V prechodnom období jar/jeseň pozorujeme spontánne nárazové zvýšenia hodnôt maximálneho hodinového priemeru, ktoré však svojim rozsahom nepredstavujú riziko prekročenia povolených limitov.

Tabuľka 1. Limitné koncentrácie pre SO₂,

Oxid siričitý (SO ₂)	Limitná hodnota (µg.m ⁻³)	Povolený počet prekročení limitnej hodnoty	Počet prekročení limitnej hodnoty v roku 2012
Hodinová hodnota limitu (max_1h)	350	24	0
Denná limitná hodnota (pr_den)	125	3	0

2.2.2 Oxidy dusíka (NO_x)

Pod oxidmi dusíka (označenie NO_x) rozumieme súčet oxidu dusnatého (NO) a oxidu dusičitého (NO₂) spočítaných v ppb a vyjadrených ako oxid dusičitý (NO₂) v mikrogramoch na kubický meter (µg.m⁻³).

Hodnotenie:

Porovnaním starších meraní AMS-mesto od roku 2008 – 2012, je zrejme, že situácia je v tejto oblasti nestabilná a premenlivá. Podľa nameraných hodnôt v roku 2011 bola o niečo vyššia, naopak v roku 2012 sú hodnoty aj počty prekročení nižšie. Pravdepodobne je to v priamej súvislosti sfunkčnenia rýchlostnej cesty tzv. „Severného obchvatu“ v meste. Ďalej pri grafickom znázornení je možné vidieť pravidelnú osciláciu hodnôt od určitého minima s rýchlym nábehom ku maximálnym hodnotám, zotrvanie na zvýšených hodnotách a opäť pokles k minimálnym hodnotám. Toto znázornenie kopíruje frekvenciu automobilovej dopravy a zaťaženosť daného územia v týždenných cykloch.

Tabuľka 2. Limitné koncentrácie pre NO₂,

Oxidy dusíka (NO ₂)	Limitná hodnota (µg.m ⁻³)	Povolený počet prekročení limitnej hodnoty	Počet prekročení limitnej hodnoty v roku 2012
Hodinová hodnota limitu (max 1h)	200	18	1

2.2.3 Oxid uhoľnatý (CO)

Patrí k fotochemicky aktívnym plynom prispievajúcim nepriamo k skleníkovému efektu atmosféry. Je evidovaný ako prekursor ozónu, pretože ovplyvňuje vznik a rozpad ozónu v troposfére.

Hodnotenie:

Situácia je premenlivá, hodnoty sú však hlboko pod stanoveným limitom. Vykázané kolísavé hodnoty s nárastom v zimných mesiacoch a poklesom v letných mesiacoch sú najmä v dôsledku poveternostných a rozptylových podmienok, intenzity automobilovej dopravy a z nedokonalého spaľovania tuhých palív. Oproti

hodnotám nameraných v minulých rokoch vykazuje CO len mierny nárast. K prekročeniu limitnej hodnoty však počas roka 2012 nedošlo.

Tabuľka 3. Limitné koncentrácie pre CO

Oxid uhoľnatý (CO)	Limitná hodnota ($\mu\text{g.m}^{-3}$)	Povolený počet prekročení limitnej hodnoty	Počet prekročení limitnej hodnoty v roku 2012
Denná limitná hodnota (8h priem./den)	10 000	0	0

2.2.4 Benzén (C_6H_6)

Benzén je cyklický uhľovodík a kvapalina, ktorá sa odparuje do ovzdušia. V ovzduší reaguje s ďalšími chemickými látkami a podlieha rozpadu v priebehu niekoľkých dní a viaže sa na zrážky a sneh a spádom sa spätne vracia na zem. Vo vode a pôde podlieha pomalému rozkladu. Z pôdy sa dostáva do podzemnej vody.

Hodnotenie:

Situácia je veľmi premenlivá hodnoty sú väčšinou pod orientačným limitom. Kolísavé hodnoty s nárastom v zimných mesiacoch a poklesom v letných mesiacoch sú najmä v dôsledku poveternostných a rozptylových podmienok a veľkej intenzity automobilovej dopravy. Oproti hodnotám nameraných v minulých rokoch vykazuje koncentrácia benzénu mierny nárast v pravdepodobne v dôsledku nárastu prejazdov automobilov v meste. K prekročeniu limitnej hodnoty (v zmysle vyhlášky) nedošlo.

Tabuľka 4. Limitné koncentrácie pre Benzén

Benzén (C_6H_6)	Limitná hodnota ($\mu\text{g.m}^{-3}$)	Povolený počet prekročení limitnej hodnoty	Počet prekročení limitnej hodnoty v roku 2012
Denná limitná hodnota* (pr. den)	5,0	--	0

2.2.5 Ozón (O_3)

Väčšina atmosférického ozónu (približne 90,0 %) sa nachádza v stratosfére, zvyšok v troposfére. Rast koncentrácie ozónu v troposfére priemyselnej severnej pologule sa pozoroval do konca osemdesiatych rokov, a to približne o 1 m g.m^{-3} ročne. Súvisí s rastúcou emisiou prekursorov ozónu (NO_x , VOC, CO) z automobilovej dopravy, energetiky a priemyslu. Zvýšené koncentrácie ozónu vo voľnej troposfére zintenzívňujú skleníkový efekt atmosféry, v hraničnej vrstve atmosféry (0-2 km). Na AMS-shmú sa meria ozón približne od júna roku 2009. Okrem osemhodinovej priemernej koncentrácie sa pre potreby merania vyhodnocuje aj maximálny hodinový priemer.

Hodnotenie:

Pomerne stabilná situácia, koncentrácie sú okrem hodnôt prekursorov jeho vzniku (napr. NO_x , PAU), priamo závislé aj na počte dní s vysokou intenzitou slnečného žiarenia, ktoré je rozhodujúcim činiteľom fotochemickej reakcie (veľmi dobre viditeľné na grafe). K prekročeniu maximálneho hodinového priemeru (180,240 $\mu\text{g.m}^{-3}$ O_3) počas merania v roku 2012 nedošlo, boli však zaznamenané len prekročenia pre maximálny osemhodinový priemer (120,0 $\mu\text{g.m}^{-3}$, spolu 54x), pričom povolený počet prekročení tým nebol dodržaný.

Tabuľka 5. Limitné koncentrácie pre prízemný Ozón (O₃)

Ozón (O ₃)	Limitná hodnota (µg.m ⁻³)	Povolený počet prekročení limitnej hodnoty	Počet prekročení limitnej hodnoty v roku 2012
Maximálny denný 8 hod. priemer	120,0	25	54

2.2.6 Frakcie prachu PM10

Tabuľka 6. Limitné koncentrácie pre PM10

Frakcie prachu (PM10)	Limitná hodnota (µg.m ⁻³)	Povolený počet prekročení limitnej hodnoty	Počet prekročení limitnej hodnoty v roku 2010
Denná limitná hodnota (pr. den)	50	35	62

Limitné hodnoty sa vyjadrujú v mikro g/m³ a vzťahujú sa na štandardné podmienky: objem prepočítaný na teplotu 293 K a tlak 101,3 kPa.

Hodnotenie:

Úroveň znečistenia ovzdušia PM10 (merania AMS-mesto) môžeme charakterizovať ako nepriaznivú !

Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že zdravotne významnejšou škodlivinou v ovzduší mesta Banská Bystrica sú najmä prachové častice PM10, ktoré z ostatných monitorovaných imisíí vykazujú najčastejšie a kvalitatívne najväčšie prekračovanie povoleného limitu.

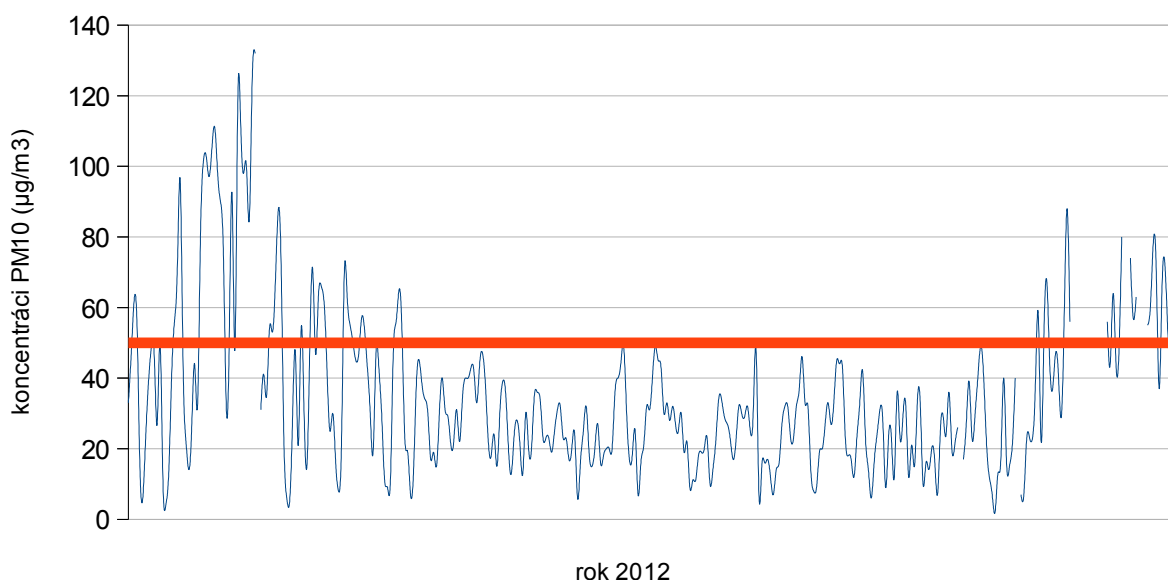
Namerané priemerné hodnoty prachových častíc PM10 sú nestabilné a hodnotovo rozdielne. Problematickým sa ukazuje údaj pri priemerných denných meraniach, kedy často dochádza k prekračovaniu limitnej hodnoty (50,0 µg.m⁻³/deň). Situácia v oblasti polietavého prachu PM10 v okolí frekventovanej komunikácie nie je uspokojivá, ale nie je ani kritická (ako po iné roky), nakoľko porovnaním napr. s rokom 2011 môžeme pri ukazovateli „prekročenia limitnej hodnoty“ hovoriť o **výraznom zlepšení**. Na grafickom vyjadrení môžeme sledovať takmer pravidelné výkyvy hodnôt vo vysokých koncentráciách a náhly pokles pod limitom stanovené maximum. Okrem cyklického zaťaženia automobilovej dopravy ovplyvňuje situáciu v oblasti polietavého prachu aj počasie, kedy pri vlhkom, alebo daždivom počasí, je rozptýl týchto látok utlmený. Porovnaním údajov počtu prekročení limitnej hodnoty (LH) od rokov 2006 - 2012 môžeme povedať, že v roku 2010 bola intenzita prašnosti (porovnaním počtu prekročení LH) najväčšia oproti minulému a ostatným predchádzajúcim rokom.

Tabuľka 7. Počet prekročení limitných hodnôt v predchádzajúcich rokoch (Zdroj údajov SHMÚ)

	Umiestnenie AMS	Počet prekročení limitných hodnôt 50,0 (µg.m ⁻³) v jednotlivých rokoch	Významné stavebné akcie
Rok 2006	Nám. Slobody vnútorná zástavba budov, 150 m od hl. cesty	91	ISPA - výstavba
Rok 2007	Nám. Slobody vnútorná zástavba budov, 150 m od hl. cesty	57	ISPA - výstavba
Rok 2008	V tesnej blízkosti hl. cesty III/66	126	Europa SC – príprava územia
Rok 2009	V tesnej blízkosti hl. cesty III/66	76	-
Rok 2010	V tesnej blízkosti hl. cesty III/66	141	Výstavba severného obchvatu
Rok 2011	V tesnej blízkosti hl. cesty III/66	127	Výstavba severného obchvatu
Rok 2012	V tesnej blízkosti hl. cesty III/66	62	

Z hľadiska globálneho nárastu dopravy, nie je predpoklad poklesu používania dopravných prostriedkov v oblasti. Významným faktorom pri znečisťovaní ovzdušia emisiami polietavého prachu sú lokálne zdroje na spaľovanie pevných palív s nedostatočnou elimináciou spomínaných emisií. A práve tieto malé lokálne zdroje sú podľa našich predpokladov významným znečisťujúcim faktorom, ktorý sa výrazne prejavuje na hranici vykurovacieho obdobia, tak ako je uvedené na tomto grafe.

Grafické znázornenie koncentrácie prachovej frakcie PM10 (pr./den) v roku 2012. (Zdroj údajov SHMÚ)

Ďalším významným producentom prašnosti v oblasti monitorovania je rozvinutý drevársky priemysel nachádzajúci sa v blízkom okolí umiestnenia AMS-mesto, kde prachové častice sa do ovzdušia dostávajú úletom z prevádzok, najmä však z otvorených skládok materiálu, pilín, či spaľovania dreveného paliva. Nezanedbateľnou súčasťou podielu prachových emisií je aj inertný materiál z posypu pri zimnej údržbe komunikácií, kde kumulácia tohto materiálu na okrajoch cesty a následné zvírenie, prispieva podstatnou časťou k celkovému znečisteniu ovzdušia prachom. Veľmi podstatnou zložkou znečisťovania ovzdušia prachovými časticami v rokoch 2008 – 2012 sú aj náročné stavebné akcie (projekt ISPA, výstavba Europa SC, výstavba tzv. „Severného obchvatu“ mesta B. Bystrica a pod.), kde vplyvom aj týchto aktivít došlo k nárastu prejazdov nákladných automobilov a mechanizmov vrátane transportu materiálu cez intravilán mesta.

Príčinou **mierneho zlepšenia** v oblasti prachových častíc PM10 v roku 2012 je pravdepodobne **otvorenie rýchlostnej komunikácie** („Severný obchvat“) od 07/2012 a zvýšený **podiel technickej soli** (oproti štrkom) použitej počas zimnej údržby na cestných komunikáciách mesta.

2.3 Malé zdroje znečisťovania ovzdušia

2.3.1 Súhlas na malý zdroj znečisťovania ovzdušia

Mesto Banská Bystrica ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach ochrany ovzdušia, podľa § 27, ods.1, písm. c), zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov **povoľuje stavbu a prevádzku** tzv. **malých zdrojov znečisťovania ovzdušia** (ďalej len „MZZ“). V zmysle vyhlášky MP ŽP RR SR č. 356/2010 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, je takýmto zdrojom spravidla spaľovacie zariadenie s celkovým inštalovaným príkonom do 300,0 kW, resp. každé iné zariadenie, ktoré je v zmysle tohto predpisu kategorizované ako zdroj znečisťovania ovzdušia a svojimi parametrami nedosahuje atribúty stredného zdroja znečisťovania ovzdušia.

Tabuľka 8. Vydané súhlasy na malý zdroj znečisťovania ovzdušia v roku 2012 (zdroj MsÚ B. Bystrica)

Rok 2012	rozhodnutia	Závazné stanoviská k stavebnému povoleniu	spolu
Súhlas na malý zdroj znečisťovania ovzdušia	25	107	132

2.3.2 Poplatky za prevádzkovanie malých zdrojov znečisťovania ovzdušia

Mesto Banská Bystrica ako orgán ochrany ovzdušia príslušný podľa § 2 ods. 2 zákona č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov, v konaní vedenom v súlade so zákonom č. 71/1967 o správnom konaní, v znení neskorších predpisov **určuje** každoročne podľa ustanovenia § 3 ods. 2 a § 6 ods. 6 zákona č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov a v súlade so Všeobecne záväzným nariadením (ďalej len „VZN“) Mesta Banská Bystrica č. 14/2009 o podmienkach prevádzkovania malých zdrojov znečisťovania ovzdušia na území mesta Banská Bystrica a o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov, prevádzkovateľom **poplatok za znečisťovanie ovzdušia**. Prevádzkovateľ MZZ (právnická osoba, FO oprávnená na podnikanie) je povinný v zmysle citovaných predpisov vždy do 15. februára príslušného roku nahlásiť na mesto Banská Bystrica údaje o spotrebe palív a surovín, ktoré boli použité na prevádzku MZZ v roku predchádzajúcom. Na základe predložených údajov mesto určí poplatok za znečisťovanie ovzdušia. V prípadoch, kedy je spotreba palív a surovín nižšia ako ustanovuje VZN, konanie vo veci určenia poplatku zastaví. Poplatky aj uložené pokuty za nedodržanie termínu nahlasovacej povinnosti sú príjmom mesta.

Tabuľka 9. Poplatky za znečisťovanie ovzdušia a uložené pokuty v roku 2012 (zdroj MsÚ B. Bystrica)

Rozhodnutie o poplatku (vydané rozhodnutia)	Zastavenie konania (vydané rozhodnutia)	Pokuta za nedodržanie termínu nahlásenia (vydané rozhodnutia)	Spolu suma v €
173	23	4	2320,00

2.4 Zápach v meste Banská Bystrica

Pretrvávajúci problém nepríjemného zápachu v meste Banská Bystrica, je častým a nepredvídateľným fenoménom v každom ročnom období. Určiť jednoznačného pôvodcu zápachu nie je jednoduché, nakoľko producentov v tejto oblasti je hneď niekoľko a nie je pri tom možné ani kvantitatívne či kvalitatívne vymedziť podiel jednotlivých prispievateľov v rámci celku. Priemyselný areál pri Slovenskej Ľupči je sídlom troch významných producentov zápachových emisií, ktorí svojou výrobou, alebo spracovateľskou činnosťou môžu emitovať zápachové látky do ovzdušia. Tieto sa tak potom v smere prevládajúcich vetrov dostanú až na územie mesta Banská Bystrica. V posledných dvoch rokoch boli obyvateľmi mesta zaznamenané aj také činnosti, ktoré súviseli s banskou (povrchové lomy), alebo poľnohospodárskou výrobou v okolí mesta Banská Bystrica. Pri týchto rôznych činnostiach sa používali niektoré odpadné produkty či medziprodukty vyššie spomenutých producentov. Tieto boli aplikované na polia (alebo do lomov) a keďže neboli v krátkom čase zapracované (prekryté inertnou vrstvou) do pôdy, dochádzalo k ich odvetrávaniu a tvorbe intenzívneho zápachu v hraničných mestských častiach.

V roku 2012 boli zaznamenané časté podnety na zvýšený zápach v MČ Rakytovce, kde v dôsledku rekultivácie lomu (nad Borovicovou ul.), boli ukladané kaly z priemyselných čističiek vod. Intenzita zápachu bola najväčšia najmä v letných mesiacoch a pri zhoršených poveternostných podmienkach (nízky tlak vzduchu, slabý vietor). Podľa zistení mesta Banská Bystrica, toto bolo spôsobené neskorým zapracovaním týchto kalov do telesa lomu. Navozený kal by mal byť v krátkom čase prekrytý inertnou vrstvou, ktorá izoluje tento zapáchajúci materiál od okolitého prostredia v ktorom odvetráva.

Podnety na zápach z priemyselného areálu pri Slovenskej Ľupči neboli v roku 2012 zaznamenané. Rovnako neboli zaznamenané podnety na zápach z poľnohospodársky využívaných plôch s aplikáciou hnojív, či odpadných priemyselných produktov.

Tabuľka 10. Prehľad zaťaženia územia zápachom (zdroj MsÚ B. Bystrica)

Katastrálne územie	Zápach z činnosti	Rok výskytu
Radvaň	Zápach priem. park Slov. Ľupča: Biotika/Fermas/ČOV	do r. 2011
Sásová	Zápach priem. park Slov. Ľupča: Biotika/Fermas/ČOV	do r. 2011
Radvaň	Aplikácia priem. odpadov na poľnohosp. polia v okolí	2011
Sásová	Aplikácia priem. odpadov na poľnohosp. polia v okolí	2011
Šalková	Aplikácia priem. odpadov na poľnohosp. polia v okolí	2010-2011
Banská Bystrica	Aplikácia priem. odpadov na poľnohosp. polia v okolí	2010-2011
Radvaň (Iliaš)	Ukladanie priem. kalov ČOV do lomu Iliaš	2010-2011
Rakytovce	Ukladanie priem. kalov ČOV do lomu Rakytovce	2012

2.5 Celkové hodnotenie stavu ovzdušia v meste B. Bystrica

Na základe vyššie uvedeného môžeme konštatovať, že situácia v ovzduší v meste Banská Bystrica v roku 2012 bola v oblasti monitorovaných imisií: SO_2 , No_x , CO , *Benzén* a O_3 , **priaznivá**.

Napriek nameraným hodnotám a prekročeniam limitov v oblasti prachových častíc PM_{10} **nepovažujeme** túto situáciu v ovzduší **za kritickú**, nakoľko oproti iným rokom v sledovanom období zaznamenávame výrazný pokles pri ukazovateli „*prekročenia limitnej hodnoty*“.

3. OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

3.1 Štátna ochrana prírody

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o OPK“) je štátna ochrana prírody a krajiny vykonávaná priamo aj prostredníctvom odborných organizácií ochrany prírody a krajiny. Tieto v rámci svojej pôsobnosti dávajú odborné stanoviská pre jednotlivé orgány ochrany prírody k aktivitám a zámerom v jej územnej pôsobnosti. Ide najmä o posudzovanie stavebných, poľnohospodárskych a lesohospodárskych aktivít, ale tiež vyjadrenia k územným plánom, výrubom drevín, športovým, turistickým, či iným verejným podujatiam, budovaniu cyklotrás, turistických a náučných chodníkov a pod.

V meste Banská Bystrica je pôsobnosť Štátnej ochrany prírody zastúpená týmito odbornými organizáciami:

- Správou Národného parku Nízke Tatry (NAPANT)
- Správou Chránenej krajinej oblasti Poľana (CHKO Poľana)

3.2 Výrub drevín

Značná pozornosť zo strany mesta sa venuje vydávaniu súhlasov na výrub drevín rastúcich na území mesta Banská Bystrica. Zákonom NR SR č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky prešlo povoľovanie výrubov stromov rastúcich mimo les (zákon o OPK) na obce. Za výrub drevín je podľa § 48 ods. 1 zákona o OPK povinnosť zrealizovať primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste a to na náklady žiadateľa. V zmysle vyššie uvedeného zákona o ochrane prírody a krajiny mesto vedie aj evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu drevín.

3.2.1 Výrub drevín na súkromných pozemkoch

V týchto prípadoch je žiadateľom o výrub dreveniny fyzická, alebo právnická osoba, ktorá na svojom pozemku žiada o výrub dreveniny. Tento typ žiadosti zahŕňa okrem preukázania vlastníckeho vzťahu k pozemku aj správny poplatok, ktorý je vo výške 6,50 € pre fyzické osoby a 66,0 € pre právnické osoby. Pri posudzovaní týchto žiadostí sa okrem odôvodnenia žiadateľa posudzuje v každom jednom prípade aj funkcia dreveniny a jej význam pre životné prostredie mesta. Posudzuje sa vhodnosť lokalizácie dreveniny a stanovištné podmienky, pôvod vzniku dreveniny, (či drevenina vznikla náletom), alebo bola účelovo vysadená. Každé podanie žiadosti s uhradeným správnym poplatkom je vedené v súlade so správnym poriadkom, kde výstupom pre žiadateľa je vydané konečné rozhodnutie. Najčastejšie je to rozhodnutie s udelením súhlasu na výrub dreveniny s vyznačením termínu výrubu a určením náhradnej výsadby.

Tabuľka 11. Prehľad žiadostí o vydanie súhlasu na výrub drevín na súkromných pozemkoch v roku 2012

(zdroj MsÚ B. Bystrica)

Podané žiadosti	79
Udelený súhlas na výrub	73
Udelený súhlas len na ošetrovanie rezom	2
Zastavenie konania	4

3.2.2 Výrub drevín na pozemkoch mesta

Dreviny a ostatná zeleň na území mesta je ošetrovaná správcom mestskej zelene - organizáciou ZAaRES Banská Bystrica. V mnohých prípadoch však obyvatelia mesta poukážu na potrebu ošetrovania, alebo odstránenia konkrétnej dreviny, ktorá sa nachádza na mestskom pozemku. Došlé podnety od obyvateľov sú vždy miestne preverované za účasti zástupcu správcu mestskej verejnej zelene ZAaRES, prípadne iných odborných útvarov mesta a ochranárskych združení, ktoré v zmysle zákona o OPK môžu byť účastníkom týchto konaní, ak sa do konania vopred prihlásia.

Tabuľka 12. Prehľad podnetov na výrub drevín rastúcich na pozemkoch mesta v roku 2012
(zdroj MsÚ B. Bystrica)

Podané podnety	290
Odsúhlasené výruby	190
Zamietnutie podnetov/iné	100

Pre oznamovateľa podnetu je výstupom **písomné stanovisko**, ktoré obsahuje informáciu o ďalšom postupe ohľadom dreviny na ktorú podnet poukazuje. Stanovisko nenahrádza rozhodnutie o výrube, ale je len písomnou informáciou pre oznamovateľa, ako sa v danej veci o predmetnej drevine rozhodne. Mesto všetky odsúhlasené podnety zosumarizuje a vo forme samostatného konania vydá konečné rozhodnutie so súhlasom na výrub drevín rastúcich na pozemku mesta. Súhlas na výrub dreviny sa vydáva vždy len v odôvodnených prípadoch a po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny.

3.2.3 Náhradná výsadba

V zmysle § 48, ods. 1 zákona o OPK je orgán ochrany prírody, t.j. mesto Banská Bystrica povinné žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny uložiť primeranú náhradnú výsadbu na vopred určenom mieste a to na náklady žiadateľa. Uprednostňujú sa pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy drevín. Pri realizácii náhradnej výsadby, obzvlášť v obývaných častiach mestských sídiel sa zohľadňuje najmä vhodnosť navrhovaných drevín.

Tabuľka 13. Prehľad drevín použitých pri náhradnej výsadbe (zdroj ZAaRES)

<i>Fagus sylvatica</i>	<i>Prunus subhirtella</i>	<i>Acer sp.</i>	<i>Picea glauca</i>	<i>Carpinus betulus</i>
<i>Quercus robur</i>	<i>Tilia cordata</i>	<i>Prunus serrulata</i>	<i>Sorbus aucuparia</i>	<i>Thuja occidentalis</i>
<i>Taxus baccata</i>	<i>Picea pungens</i>	<i>Picea omorika</i>	<i>Pinus mugo</i>	<i>Picea abies</i>

Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, ukladáme mu o ňu povinnú starostlivosť po dobu 3 rokov odo dňa uskutočnenia jej výsadby. V prípade vyhynutia niektorého rastlinného materiálu je žiadateľ povinný zrealizovať nové dosadenie dreviny. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody môže uložiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom mesta, ktoré je povinné tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny na území mesta.

3.2.4 Živelná výsadba

Aj v roku 2012 boli riešené svojvoľné výsadby drevín, ktoré boli častokrát v minulosti realizované buď priamo na trase, resp. v ochrannom pásme vedenia inžinierskych sietí, alebo v bezprostrednej blízkosti obytných domov. Správca zelene postupne eliminuje následky živeľnej výsadby, pričom vyrúbané dreviny sú nahrádzané novými hodnotnými drevinami vhodnými do daného prostredia. Nová výsadba sa vykonáva v súlade so zásadami vykonávania sadovníckej (záhradnej) a krajinárskej činnosti.

3.2.5 Dočasné využitie plôch zelene – rozkopávky zelene

V roku 2012 bolo vydaných 11 povolení na dočasné využitie plôch zelene. O povolenie žiadali spoločnosti, ktorých predmetom činnosti je realizácia alebo údržba inžinierskych a telekomunikačných sietí. Fyzickú kontrolu úpravy terénu po ukončení prác kontroluje pracovník oddelenia OHaÚVP v súčinnosti s pracovníkmi ZAaRES. V roku 2012 bolo oznámených 14 havárií a 5 rozkopávok, ktoré neboli vykonané na pozemkoch vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica, ale keďže sa plochy dali označiť, ako verejné priestranstvo boli žiadateľovi o „rozkopávku zelene“ zaslané podmienky obnovy plôch zelene.

Mesto Banská Bystrica rozhoduje o dočasnom využití plôch zelene (rozkopávky), na základe žiadosti podanej vykonávateľom rozkopávky, alebo ním poverenej inej právnickej alebo fyzickej osoby, oprávnenej na podnikanie. (Všeobecne záväzné nariadenie mesta č. 8/2008) Mesto Banská Bystrica pri posudzovaní žiadosti pre vydanie rozhodnutia vychádza zo Zásad o dočasnom využití plôch zelene (Príloha č.1, VZN 8/2008). Žiadateľ o povolenie na dočasné využitie plôch zelene je povinný podať žiadosť v dostatočnom časovom predstihu, najmenej však 21 dní pred uvažovaným začatím rozkopávky. Vykonávanie rozkopávok verejných priestranstiev v zimnom období nie je povolené okrem odstraňovania havarijných stavov. Zimným obdobím pre účely VZN sa rozumie obdobie od 15. decembra do 15. februára. Havárie sú také mimoriadne udalosti na elektrických, elektronicko-komunikačných, telekomunikačných, vodovodných, plynovodných a iných vedeniach uložených vo verejných priestranstvách, pri ktorých nastane na týchto vedeniach porucha a vznikne alebo môže vzniknúť nebezpečenstvo všeobecného ohrozenia, prípadne škoda veľkého rozsahu.

3.2.6 Zaujatie verejného priestranstva

Mesto na území mesta zdaňuje zaujatie verejného priestranstva nachádzajúce sa na pozemkoch vo vlastníctve mesta. Daň sa vyrubuje na základe všeobecne záväzného nariadenia mesta č. 18/2011 o miestnej dani za užívanie verejného priestranstva. Pod našu správu spadá zaujatie v prípade opráv budov, keď je potrebné lešenie, veľkoobjemový kontajner, prenosné sklady, dočasné skládky materiálu, rozkopávky v zeleni. Povinnosťou daňovníka je podať žiadosť na vyrubenie dane najneskôr v deň zahájenia činnosti. V roku 2012 bolo podaných 36 žiadostí. Vyrubená daň bola vo výške 5 469,34 €.

3.3 Údržba verejnej zelene (ZAaRES)

Záhradnícke a rekreačné služby Banská Bystrica (ZAaRES) ako odborná organizácia pre výkon údržby a správy mestských plôch so zeleňou, realizovala údržbu na plochách vo vlastníctve resp. nájme v intraviláne mesta Banská Bystrica o celkovej výmere 380 ha.

Finančné krytie nákladov celého strediska bolo zabezpečované zo zdrojov bežného rozpočtu. V roku 2012 boli v rámci bežného rozpočtu vykonané práce podľa jednotlivých vykonaných položiek nasledovne :

	(€)
• Údržba a výsadby zelene	1 173 286,5
Z toho:	
• Trávniky	713 371,4
• Kvetinové záhony	72 808,3
• Dreviny	176 029,8
• Líniové výsadby	15 650,0
• Údržba pieskovísk a ihrísk	68 092,6
• Obnova mestského mobiliáru	6 927,1
• Náhradné výsadby	45 000,0
• Údržba zelene cintorínov	28 455,2
• Údržba zelene v areáloch materských škôl	14 931,4
• Údržba vodného toku Uduřná	8 149,4

- Akcia „Za krajšie mesto“ 6 345,3
- Jelšový hájik 3 000,0

3.3.1 Údržba a výsadba zelene

Údržbu zelene na mestských pozemkoch v celom meste zabezpečuje príspevková organizácia ZaaRES Banská Bystrica. Hlavnou úlohou je udržiavanie trávnatých porastov kosením a vyhrabávaním. V roku 2012 bola táto činnosť vykonávaná 2 až 8 krát podľa toho, kde sa trávnatý porast nachádza. Či ide o parkové plochy, plochy v priestore historického centra, pamätných miest, sídliskovú zeleň, a lebo zeleň v neobývaných častiach mesta. Údržba pozostáva z jednorazových, prípadne opakovaných záhradníckych činností z dôvodu udržiavania vegetácie v dobrom zdravotnom a estetickom stave. Starostlivosť o dreviny sa vykonáva v období vegetačného kľudu, kedy sa spilujú staré, zdravie a majetok ohrozujúce stromy, orezávajú sa konáre z estetického pohľadu ale aj kvôli bezpečnosti chodcov a premávky na cestách. Vyrúbané stromy sú nahradené novou výsadbou vo vybraných lokalitách na území mesta.

Trávniky

V rámci starostlivosti o trávniky bolo v jarných mesiacoch vykonávané vyhrabávanie plôch a pravidelné kosenie trávnikov v dvoch úrovniach intenzity kosenia ako kosenie parkového a lúčneho trávnika podľa rozpočtom stanovených kosieb a harmonogramu prác na jednotlivé mesiace vrátane naloženia a odvozu odpadovej hmoty. Kosenie bolo vykonané aj na plochách, ktoré nie sú v majetku mesta B. Bystrica v celkovom množstve 17 291 m² trávniku (ul. Na Uhlisku, Tr. SNP). V jesenných mesiacoch prebiehalo jesenné vyhrabávanie lístia v množstve stanovenom rozpočtom, čo nie je dostačujúce pre udržiavanie trávnikov v dobrej kvalite. Hnojí sa len priemyselným hnojivom, absolútne chýba hnojenie organickým hnojivom (kompostom), čo sa prejavuje na zhoršujúcej sa kvalite trávnatých porastov.

Kvetinové záhony

Starostlivosť o kvetinové záhony začala odstránením čačiny z vykúkajúcich dvojročných rastlín a tulipánov. Pokračovala ich vyplieváním, aplikáciou herbicídmi, zalievaním, odhlavičkovaním tulipánov až po zrušenie dvojročkových záhonov, prípravou záhonov na letničkovú výsadbu, starostlivosťou o ňu vyplieváním, odstránením odkvitnutých častí, zalievaním, prihnojovaním až do jesenného obdobia, kedy sme ju pred príchodom mrazov potrebovali znovu zrušiť a znovu pripraviť záhony, tentoraz pre výsadbu dvojročiek a tulipánov a skončila ich zakrytím na ochranu pred príliš silným mrazom. Starostlivosť o kvetinové záhony zahŕňa aj starostlivosť o trvalky, ktoré boli hlavne vyplievané a odstraňované odkvitnuté kvetenstvo a o ruže, ktoré na jar potrebovali zrušenie zimnej ochrany odkopcovaním, ďalej ostrihanie, okopávanie, chemická ochrana, odstránenie odkvitnutých častí čo spôsobilo ich bohatšie kvitnutie a nakoniec sme ich pripravili na prežitie zimného obdobia ostrihnutím a nakopcovaním.

Dreviny

Starostlivosť o dreviny spočívala v značnej miere v ich ošetrovaní rezom. Vykonávali sme rezy presvetlením, zmladením, tiež rezy živého plota a zastrihovanie do stien, aby nezasahovali do chodníkov, budov, prípadne komunikácií. Stromy boli ošetrované z rebríkov, pomocou vysokozdvížnej plošiny alebo aj zľahovacej techniky. Prevádzali sme aj odburinenie a chemickú ochranu drevín. Ďalšia položka odčerpania prostriedkov boli výruby, ktoré sa uskutočnili po dôslednej príprave, účasti v komisii, ktorá posúdila hodnotu drevín a pripravila podklady pre žiadosť o výrub. Výruby prebehli v zmysle zákona 543/2002 Z.z. na základe rozhodnutia mesta Banská Bystrica. V roku 2012 bolo vyrúbaných 395 ks drevín, 179 m² krov a 302 m² odstránených výmladkov z výrubov z predchádzajúcich rokov. Rozsah výkonov je nutné koordinovať – vydané rozhodnutia musia byť kryté finančnými prostriedkami v rozpočte.

Líniové výsadby

V rámci líniových výsadiieb sme zabezpečili výrobu ochranných mreží a opôr k stromom. Vykonali sme demontáž poškodených a pre dotyčné stromy a ich rast už nevyhovujúcich ochranných mreží a opôr k stromom a montáž nových. Takto sme podporili a skvalitnili rast 18 ks stromov v centre mesta.

Údržba pieskovísk a ihrísk

Údržba ihrísk a pieskovísk pozostáva z údržby detských ihrísk a pravidelnej údržby pieskovísk. O detské ihriská bolo postarané monitorovaním detských ihrísk a jednotlivých detských prvkov a ich okamžitou opravou alebo výmenou poškodených prvkov, najčastejšie výmenou lát čo bolo spôsobené vysokým vandalizmom v meste, ale aj celých lavíc, šmýkačiek, opierok, reťazí, schodíkov, premazaním ložísk na kolotočoch a v prípade potreby aj rekonštrukciou celých herných prvkov, čo bolo spôsobené taktiež vandalizmom. Priebežne boli herné prvky i lavice obnovované náterom. Zrekonštruovali sme aj detské pieskoviská opravou rámov, ale aj zhotovením nových rámov a každomesačne sme pieskoviská 2 x mesačne od jari do jesene dezinfikovali. Výmena piesku prebehla v objeme 34 m³, celkovej hodnote 1 968,0 €.

Obnova mestského mobiliáru

Obnovu mestského mobiliáru sme začali rozvozom a ukotvením mobilných lavíc, ktoré boli cez zimné mesiace zrekonštruované. Ďalšou významnou prácou bola rekonštrukcia dvoch kruhových odpočívadiel na Tr. SNP.

Tabuľka 14. Prehľad úkonov a výdavkov za rok 2012

Údržba verejnej zelene, ZAaRES, rok 2012			
Celková plocha údržby: 380 ha			
	Z toho	Plocha (ha, m ²), objem (m ³), množstvo (ks)	Náklady (€)
Úprava verejnej zelene a cintorínov	trávniky	7 335 418 m ²	713371,4
	cintoríny	410 278 m ²	28455,2
Kvetinové záhony	letničky	52 569 ks	32589,4
	dvojrôčky	38 423 ks	18423,3
	cibuľoviny	13 625 ks	
	zrušenie kvetinových záhonov		6232,3
	príprava, ošetrovanie, polievanie		39564,5
Dreviny	náhradná výsadba	1 040 ks	45000
	údržba náhradných výsadiel		15458,1
	rezy (ošetrenie)	16 235 ks	92023,6
	odburinenie (ošetrenie)		12509,2
Živý plot	výrub	395 ks	36029,3
	rez do 0,8 m výšky	1 656m ²	3920
	rez do 1,5 m výšky	1 624m ²	15 892,0
Údržba pieskovísk a detské ihriská	rez do 3,0 m výšky	698m ²	26023,4
	Dezinfekcia piesku	687 m ³	36109,5
	oprava dets. zariad.		31982,5
Mestský mobiliár	obnova a opravy		6927,1
Línové výsadby	areál Medokýš + údržba		15650
Údržba zelene v areáloch materských škôl	kosenie a hrabanie trávnikov, rezy drevín a živých plotov, opravy detských zariadení		14931,4
Vodný tok Udurná	úprava vod. toku	-	8149,6
Akcia „Za krajšie mesto“	hrabanie, zber a odvoz odpadu		6345,3

Náhradné výsadby

Náhradné výsadby a trojročná starostlivosť o ne vyplývajú v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. Z rozhodnutí mesta Banská Bystrica. Celkovo v rámci realizácie nových náhradných výsadiieb pre rok 2012 bolo vysadených 536 ks vzrastlých drevín a 504 ks ihličnatých a listnatých krov. Bolo vykonané ukotvenie vzrastlých drevín a mulčovanie kôrou u všetkého rastlinného materiálu a tiež ich zaliatie pri výsadbe, ako aj následne v priebehu vegetačného roka. V rámci trojročnej starostlivosti sme vypleli 1 783 m² ihličnatých a listnatých krov príp. trvaliek a 159 m² solitér s ich domulčovaním (67 m³ kôry). V prípadoch, kedy boli koly zničené vandalmi, došlo k ich výmene. Porasty a hlavne vzrastlé dreviny boli pravidelne zavlažované (327 m³ vody).

Údržba zelene cintorínov

Údržba zelene cintorínov spočívala predovšetkým v kosení. V priebehu sezóny sme mali stanovený počet kosieb na štyri, čím sa pokosilo 410 279 m² trávnika s pohrabaním, naložením a odvozom rastlinného odpadu. Čistota bola obsiahnutá aj vyhrabaním 53 135 m² trávnikov v jarnom a jesennom období v častiach pod drevinami, ale aj vývozom komunálneho odpadu z Rímskokatolíckeho cintorína a z Centrálného cintorína v Kremničke. Zaujímavou časťou starostlivosti o cintoríny je aj starostlivosť o dreviny. Ošetrili sme 62 ks drevín, prevažne hodnotných vzrastlých stromov, u ktorých boli sťažené podmienky ošetrovania, pretože sa z bezpečnostných dôvodov (riziko poškodenia náhrobných kameňov) musela použiť zľahovacia technika.

Údržba zelene v areáloch materských škôl

V materských školách prevládalo kosenie plôch. Boli stanovené štyri kosby. Pokosili sme 248 329 m² trávnika vrátane vyhrabania, naloženia na dopravný prostriedok a odvozu. Na jar a jeseň prebehlo aj vyhrabanie trávnikov od lístia a iných nečistôt, ale iba v miestach, kde to bolo veľmi nutné, najčastejšie v spojení s ošetrovaním stromov alebo krov (4 560 m²). Reagovali sme aj na potreby škôlok rezmi živých plotov, rezmi drevín a tiež opravou detských herných prvkov príp. výmenou lát a výmennou piesku v pieskoviskách.

Vodný tok Uduaná

Vodný tok Uduaná potreboval v minulom roku v prevažnej miere starostlivosť o dreviny, ktoré lemujú breh koryta. Previedli sme odborné rezy s pomocou plošiny i zľahovacej techniky na úseku od začiatku regulácie až po Oremburskú ulicu, nie iba na úseku každoročne udržiavanom. Odstraňovali sme popadané, naklonené, život ohrozujúce dreviny, aj tie, ktoré bránili v plynulom toku, aby sme znížili riziko povodní. Tiež boli odstránené výmladky po predtým vyrúbaných drevinách. Vyčistili sme koryto, pokosili plochu okolo toku, vyhrabali lístie a tiež naložili a povyvážali odpad. Úsek pri ul. Oremburskej bol prerezaný a odstránené nežiaduce stromy. Úsek pod benzínovou pumpou OMW treba stavebne upraviť, zrealizovať inžiniersku prípravu a zabezpečiť financie.

Akcia „Za krajšie mesto“

V jarnom období sme v rámci akcie „Za krajšie mesto“ značnou mierou prispeli na skvalitnenie životného prostredia a čistoty trávnikov zbieraním kôp po občanoch, ale tiež vyhrabaním trávnikov na miestach, kde občania neprejavili záujem o pomoc mestu. Celkom sme vyviezli 64 kontajnerov odpadu, pričom sme pri zbieraní kôp urobili 122 presunov kontajnerov. Vyhrabali sme 14 366 m² trávnik a boli sme nápomocní aj pri prevoze aktivačných pracovníkov na rôzne miesta vykonávania ich pracovnej činnosti.

4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Obec v zmysle zákona o odpadoch č. 223/2001 v znení neskorších zmien a doplnkov zodpovedá za nakladanie s komunálnym odpadom, drobným stavebným odpadom.

Komunálne odpady sú odpady z domácnosti vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba -podnikateľ. Zabezpečenie povinností obec upravuje v prijatom všeobecne záväznom nariadení (ďalej len „VZN“), v ktorom sú určené podrobnosti o nakladaní s uvedenými druhmi odpadov, práva a povinnosti pôvodcov odpadov a sankcie v prípade nedodržania stanovených podmienok nakladania s odpadmi. V októbri 2012 bol s účinnosťou od 1.1.2013 prijatý Zákon č. 343/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súlade s týmto zákonom bude v roku 2013 VZN upravené.

4.1 Odvoz komunálneho odpadu

Odvoz komunálneho odpadu na území mesta Banská Bystrica vykonávajú dopravcovia, ktorí majú na túto činnosť s Mestom Banská Bystrica uzatvorené zmluvy v zmysle zákona o odpadoch. V meste Banská Bystrica sú to firmy ICEKO-ONYX s.r.o, PUFEKO a GANZ, všetky so sídlom v Banskej Bystrici.

Tabuľka 15 Produkcia jednotlivých druhov komunálnych odpadov v meste Banská Bystrica v roku 2012 v tonách
(zdroj MsÚ B. Bystrica)

ODPAD:	Zmesový komunálny odpad							Objemný odpad				Biologicky rozložiteľný odpad					Stavebný odpad	
	Iceko		Pufeko		Ganz	ZARES	Mesto	Iceko			Iceko	ZARES	Ganz	ZKM	M.P.-Pemax	Zneškod. *		
Mesiac	Občania	Podniky	Občania	Podniky	KO	KO		Zberňa	Cintor.	ZKM	BRO	BRO	BRO	BRO	ZARES		Zhodnot.	
I/1	246,74	120,89	258,67	18,78	7,97	0			0,95	0			20,48	0	0	0	0	
I/2	276,53	157,8	279,53	24,97	8,27	0	53,78	78,7	3,16	0	40,85	32,79	0	0	0	66,42	0,95	
II/1	215,52	130,94	248,35	18,34	8,03	0			0	0	8,55	3,24	0	0	0		0	
II/2	238,88	148,7	236,73	19,92	7,02	0	32,56	75,21	1,64	0	6,21	0,58	0	0	0	97	0	
III/1	296,82	157,94	291,87	20,51	17,91	2,88			10,29	0		34,75	0	0	0		6,87	
III/2	292,66	179,43	343,64	23,1	44,36	5,06	35,56	158,42	11,91	104,53	93,24	74,73	0	8,8	0	74,14	72,91	
IV.	535,75	322,1	592,68	41,07	41,58	1,65	49,74	127	11,36	120,43	236,58	99,6	0	23,61	25,12	0	201,69	
V.	579,61	324,46	586,54	38,84	36,52	4,03	66,56	143,61	11,23	4,25	286,08	80,01	0	1,24	0	209,54	1,14	
VI.	487,33	306,98	546,64	41,05	26,77	1,01	42,15	158,25	14,12	0	289,19	64,32	2,33	0	0	191,45	0	
VII.	560,35	298,06	607,11	47,11	31,02	1,91	52,28	175,71	10,31	0	332,62	81,39	0	0	0	248,8	1,2	
VIII.	569,68	285,75	642,04	42,37	27,61	1,87	60,75	164,07	10,58	0	410,44	67,32	0	0	0	222,84	0	
IX.	511,6	281,19	571,47	39,82	40,56	0,3	40,5	128,07	12,26	0	364,17	48,71	0	0	0	135,3	3,090	
X.	651,34	355,72	672,97	48,22	42,09	5,53	64,21	115,41	27,99	0	464,1	57,25	0	0	0	198,47	0	
XI.	564,3	323,21	598,13	43,54	35,01	3,82	76,84	107,1	12,71	0	377,66	130,08	0	0	0	101,93	0	
XII.	598,85	252,58	605,59	48,1	33,98	1,91	113,91	51,41	6,02	0	110,59	44,12	0	0	0	48,99	3,040	
Suma:	6625,96	3645,75	7081,96	515,74	408,7	29,97	635,06	1482,96	144,53	229,21	3020,28	839,37	2,33	33,65	25,12	1594,88	290,89	

4.2 Zberňa triedeného odpadu

Zberňa triedeného odpadu „Dechetteries“ v Radvani (na začiatku Zvolenskej cesty) bola zriadená Mestom Banská Bystrica v roku 1996 a je prevádzkovaná externou spoločnosťou na náklady mesta. Okrem objemných odpadov, drobných stavebných odpadov môžu občania mesta v zberni odovzdať vytriedené sklo, papier, plasty, železný šrot, neželezné kovy, odpady z dreva a pneumatiky, stavebnú suť.

Tabuľka 16 Množstvo odovzdaných komunálnych odpadov v Zberni triedeného odpadu v Radvani za rok 2012
(zdroj MsÚ B. Bystrica)

MESIAC	Jan.	Feb.	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Rok
Počet návštev	706	808	1601	1544	1590	1749	1888	1928	1483	1638	1295	683	16913
Druh odpadu: v t													
Pneumatiky/ ksx9kg/	1,17	0,54	2,34										
Pneumatiky/ ksx7kg/				2,8	2,43	1,33	2,1	1,47	1,19	3,36	3,71	0,91	23,35
Stavebný odpad Pemax	66,42	97	74,14		209,54	191,45	248,8	222,84	133,98	198,47	101,93	48,99	1593,56
Stavebný odpad M.P.			71,41	187,62									259,03
Papier, kartón	0,33	0,38	0,65	0,52	0,56	0,49	0,55	0,75	0,47	0,5	0,53	0,27	6
Sklo	6,9	1,2	10,5	10,4	10,55	10,8	11,6	10,95	13,53	11,1	10,4	5,4	113,33
Drevo	19,62	9,92	10,03	19,67	23,47	20,93	17,06	21,67	24,43	24,02	26,94	12,5	230,26
Plasty	0,07	0,06	0,05	0,05	0,06	0,1	0,11	0,12	0,15	0,16	0,24	0,06	1,23
Železný šrot, kovy	0,7	0,65	1,07	0,54	1,2	0,78	0,95	1,24	1,14	0,77	0,71	0,35	10,1
Objemný odpad	78,7	75,21	158,42	127	143,61	158,25	175,71	164,07	128,07	115,41	107,1	51,41	1482,96
S p o l u :	173,91	184,96	328,61	348,6	391,42	384,13	456,88	423,11	302,96	353,79	251,56	119,89	3719,82

4.3 Objemný (nadrozmerný) odpad

Objemný (nadrozmerný) odpad z domácnosti (nábytok, elektrospotrebiče a pod.) majú občania mesta možnosť odovzdať v Zberni triedeného odpadu Dechetteries v Radvani alebo ho v rámci odvozu nadrozmerného odpadu uložiť k zberným nádobám na komunálny odpad. Odvoz nadrozmerného odpadu sa v zmysle mestom stanoveného harmonogramu realizuje 1x mesačne, vždy v piatok (v prípade sviatkov vo štvrtok), pričom občania sú povinní vyložiť nadrozmerný odpad k zberným nádobám najviac jeden deň pred určeným termínom odvozu. V zmysle platnej legislatívy je mesto povinné zabezpečiť túto činnosť 2 x za kalendárny rok. Harmonogram zvozu je zasielaný predsedom SBV a NP, zverejňovaný v Radničných novinách, ako aj na webovej stránke mesta. **V roku 2012 začalo mesto objemný odpad separovať na drevo a kovy, čím sa znížil podiel odpadu vyvázaného na skládku TKO za 8 mesiacov o cca 300 ton.**

4.4 Drobný stavebný odpad

Mesto v zmysle platnej legislatívy zabezpečuje vývoz a zneškodnenie drobných stavebných odpadov, ktoré vznikajú pri bežných udržiavacích prácach, zabezpečovaných fyzickou osobou – podnikateľom, na vykonanie ktorých sa nevyžaduje stavebné povolenie, ale je potrebné ohlásenie stavebných úprav a udržiavacích prác na stavebnom úrade MsÚ. V prípade, že občan nemá možnosť odviezť stavebné odpady do Zberne triedeného odpadu v Radvani, môže ich uložiť do mestom prístaveného veľkoobjemového kontajnera. Uvedená možnosť je zahrnutá v stanovisku stavebného úradu, ktoré občan obdrží po splnení ohlásenia stavebných úprav a udržiavacích prác na Stavebnom úrade v Banskej Bystrici. Od II. polovice r. 2010 je väčšina vzniknutých stavebných odpadov materiálne zhodnocovaná.

4.5 Triedenie druhotných surovín

V roku 2002 bola v Banskej Bystrici zavedené triedenie druhotných surovín – skla a papiera, prostredníctvom kontajnerov na triedený zber, umiestnených na 200 stanovištiach na území mesta. Po dvoch rokoch mesto rozšírilo kontajnerové triedenie odpadov o komoditu plasty a bolo vytvorených ďalších 200 stanovišť kontajnerov na triedený zber. V roku 2010 bol v zmysle projektu „Zavedenie separovaného zberu biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) a kovov z domácností na území mesta“, triedený zber rozšírený o menované komodity. V súčasnosti je na území mesta 425 stanovišť kontajnerov na separovaný zber papiera, skla, plastov, BRO a kovov. Najnižší podiel na triedení predstavujú kovy, nakoľko tieto sú priebežne z kontajnerov odcudzené a odovzdávané do zberných surovín občanmi v sociálnej tiesni.

V 3. kvartáli roku 2012 sme zaviedli triedený zber textilu a odevov. Rozmiestnených bolo na území mesta

Informatívna správa o stave životného prostredia v Banskej Bystrici

cca 100 špeciálnych kontajnerov. Náklady na triedený zber odevov znáša zazmluvnená spoločnosť. Za 4 mesiace v roku 2012 bolo vytriedených cca 20 ton. Triedením odevov sa znižujú náklady za skládkovanie a na stojiskách zberných nádob je väčší poriadok..

Tabuľka 17 Objem zhodnotených druhotných surovín v meste Banská Bystrica v roku 2012 v tonách
(zdroj MsÚ B. Bystrica)

ODPAD:	Zmesový komunálny odpad						Objemný odpad					Biologicky rozložiteľný odpad					Stavebný odpad	
	Iceko		Pufeko		Ganz	ZARES	Iceko					ZARES		Ganz		ZKM	M.P.-Pemax 17 01 07	Zneškod. *
Mesiac	Občania	Podniky	Občania	Podniky	KO	KO	Mesto	Zberňa	Cintor.	ZKM	BRO	BRO	BRO	BRO	ZARES	Zhodnoť.	Zneškod. *	
I/1	523,27	278,69	538,2	43,75	16,24	0	53,78	78,7	4,11	0	40,85	53,27	0	0	0	66,42	0,95	
II/1	454,4	279,64	485,08	38,26	15,05	0	32,56	75,21	1,64	0	14,76	3,82	0	0	0	97	0	
III/1	589,48	337,37	635,51	43,61	62,27	7,94	35,56	158,42	22,2	104,53	93,24	109,48	0	0,88	0	74,14	79,78	
IV.	535,75	322,1	592,68	41,07	41,58	1,65	49,74	127	11,36	120,43	236,58	99,6	0	23,61	25,12	0	201,69	
V.	579,61	324,46	586,54	38,84	36,52	4,03	66,56	143,61	11,23	4,25	286,08	80,01	0	1,24	0	209,54	1,14	
VI.	487,33	306,98	546,64	41,05	26,77	1,01	42,15	158,25	14,12	0	289,19	64,32	2,33	0	0	191,45	0	
VII.	560,35	298,06	607,11	47,11	31,02	1,91	52,28	175,71	10,31	0	332,62	81,39	0	0	0	248,8	1,2	
VIII.	569,68	285,75	642,04	42,37	27,61	1,87	60,75	164,07	10,58	0	410,44	67,32	0	0	0	222,84	0	
IX.	511,6	281,19	571,47	39,82	40,56	0,3	40,5	128,07	12,26	0	364,17	48,71	0	0	0	135,3	3,090	
X.	651,34	355,72	672,97	48,22	42,09	5,53	64,21	115,41	27,99	0	464,1	57,25	0	0	0	198,47	0	
XI.	564,3	323,21	598,13	43,54	35,01	3,82	76,84	107,1	12,71	0	377,66	130,08	0	0	0	101,93	0	
XII.	598,85	252,58	605,59	48,1	33,98	1,91	113,91	51,41	6,02	0	110,59	44,12	0	0	0	48,99	3,040	
Suma:	6625,96	3645,75	7081,96	515,74	408,7	29,97	688,84	1482,96	144,53	229,21	3020,28	839,37	2,33	25,73	25,12	1594,88	290,89	

Elektroodpad z domácností

Odovzdanie elektroodpadu z domácností, t.j. elektrických a elektronických spotrebičov, okrem vyššie uvedených spôsobov (zber nadrozmerného odpadu, zber odpadov s obsahom škodlivín), majú občania možnosť odovzdať aj v predajniach elektrospotrebičov výmenou za novo zakúpený elektrospotrebič.

Názov odpadu	Katalóg.č.	Množstvo odpadu za mesiac (t)																			Σ	
		I.	II.	III.	IV.	V. grili	V. mobil	V. mo	VI.	VII.	VIII.	IX.	RJ	X. mo	X. mob	XI.	XII.					
Odpady obsahujúce Hg	06 04 04							0,002	0,001	0,001										0,004		
obaly obsah. zvyšky nebezp. látok alebo kontaminované	15 01 10	0,062	0,040		0,095			0,090	0,141	0,071	0,065	0,161	0,101	0,102		0,214	0,495	0,252	0,097	0,025	2,011	
absorbenty, filtrač. mater. vrát. olejových filtrov inak než	15 02 02	0,075	0,003	0,050	0,005			0,076	0,053	0,115	0,007	0,042	0,020	0,058		0,076	0,213	0,032	0,015	0,008	0,848	
opotrebované pneumatiky	16 01 03				0,576	0,619				0,090	0,283	0,263	0,256		0,304	0,298	1,257	0,175	0,410		5,116	
olejové filtre	16 01 07			0,031				0,003	0,003	0,015	0,005	0,041	0,018	0,007		0,045	0,015		0,079	0,004	0,266	
Stavebné materiály obsahujúce azbest	17 06 05	0,169	0,512	2,615	3,264					6,719	8,925	3,984	1,413	1,837		0,054	0,104	4,191	3,040	2,106	38,933	
iné odpady zo stavieb a demolácií vrát. Zmiešaných od	17 09 03									0,655	0,668	0,326	0,030			0,015					1,694	
rozpúšťadlá	20 01 13	0,035			0,200				0,041	0,037	0,163				0,004	0,105	0,035			0,002	0,622	
kyseliny	20 01 14	0,004	0,013					0,005	0,015	0,040	0,001	0,020	0,003	0,002		0,037	0,012			0,001	0,153	
Zásady	20 01 15		0,007					0,002	0,004	0,005	0,001					0,021					0,040	
fotchemické látky	20 01 17	0,038		0,157					0,025												0,003	0,223
Pesticídy	20 01 19	0,001	0,010					0,007	0,007	0,003	0,048	0,012		0,078		0,007	0,007			0,001	0,181	
žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	20 01 21	0,006	0,008	0,005	0,014			0,010	0,005	0,001	0,005	0,004	0,002	0,027		0,021	0,017		0,036	0,005	0,166	
vyraďené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľov	20 01 23	0,070	0,192	0,372	0,208			0,112	0,105	0,252	0,104	0,167	0,281	0,176		0,151	0,029	0,272	0,080	0,095	2,666	
Jedlé oleje a tuky	20 01 25			0,003	0,016	1,392		0,020	0,030					0,006	0,007	0,035	0,016		0,004	0,006	1,535	
oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	20 01 26	0,027		0,010	0,064			0,240	0,195	0,052	0,046	0,017		0,088		0,256	0,058	0,200		0,026	1,279	
farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsah. NL	20 01 27	0,392	0,159	1,028	1,008			1,561	0,530	1,474	1,074	0,582	1,076	1,229		0,766	3,262	1,739	0,705	0,420	17,005	
farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné ako uvede	20 01 28	0,118	0,127	0,222	0,255			0,240	0,091	0,284	0,441	0,403	0,125	0,021		0,246	0,022		0,164	0,019	2,778	
detergenty iné ako uvedené v 20 01 29	20 01 30																				0,000	
Cytotoxické a cytostatické liečivá	20 01 31								0,008			0,005				0,003			0,030		0,046	
liečivá iné ako uvedené v 20 01 31	20 01 32				0,001			0,037	0,003	0,003	0,001	0,007		0,001		0,012	0,008	0,036	0,007	0,015	0,131	
baterie a akumulátory uvedené v 160601,160602 alebo	20 01 33		0,052	0,078	0,037			0,059			0,057	1,007	0,024	0,041		0,075			0,010	0,015	1,455	
Baterie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33 O	20 01 34	0,010	0,002					0,029	0,005	0,026			0,007	0,006		0,020	0,012			0,002	0,119	
vyraďené elektric. a elektron. zariadenia iné ako uv. v 20012	20 01 35	0,081	0,053	0,317	0,505			0,868	0,471	0,414	0,058	0,315	0,768	0,391		0,316	0,741	0,128	0,491	0,351	6,268	
vyraďené elektric. a elektron. zariadenia iné ako uv. v 20012	20 01 36	0,010	0,040	0,240	0,150			0,251	0,109	0,140	0,020	0,120	0,185			0,371	0,008	0,127	0,135	0,003	1,909	
drevo obsahujúce nebezpečné látky	20 01 37							0,031													0,031	
drevo iné ako uvedené v 20 01 37 O	20 01 38				0,125						0,054		0,041								0,220	
SPOLU ZA ROK:		1,1	1,22	5,83	6,44	1,39	3,72	1,87	10,78	11,83	7,5	4,36	4,33	3,15	5,35	8,23	5,07	3,52			85,7	

Tabuľka 18 Produkcia nebezpečných odpadov z domácností v roku 2012 v tonách (zdroj MsÚ B. Bystrica)

Biologicky rozložiteľný odpad

Jedná sa o tzv. zelený odpad zo záhrad a verejných priestranstiev. Občan má k dispozícii 660 l červené nádoby v bytových domoch, 240 l červené nádoby v rodinných domoch. Harmonogram vývozu je uverejňovaný na internetovej stránke Mesta a v Radničných novinách. Frekvencia zvozu bola na základe skúseností z roku 2011 v roku 2012 vjarných a jesenných mesiacoch posilnená. Medziročne množstvo biologicky rozložiteľného odpadu narastá.

Odpad z domácností s obsahom škodlivín

Mesto Banská Bystrica zabezpečuje na základe zmluvného vzťahu so spol. Detox, s.r.o., Banská Bystrica zber oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín. Na základe uvedeného zmluvného vzťahu môže každý občan Banskej Bystrice bezplatne celoročne odovzdať nebezpečné odpady z domácnosti v prevádzke spoločnosti na Zvolenskej ceste 139, alebo dvakrát ročne v rámci mobilného zberu nebezpečných látok. Mobilný zber nebezpečných látok je pre občanov mesta realizovaný vždy v jarnom a jesennom období, počas víkendov. Daný harmonogram je uverejňovaný v Radničných novinách, ako aj sa stránke mesta.

4.6 Nelegálne skládky odpadov

Sú tvorené prevažne komunálnym odpadom z domácností, objemným odpadom a stavebným odpadom. Vznikajú na celom území mesta (intravilán, extravilán). Zdrojom permanentných nelegálnych skládok odpadu sú aj stanovišťa kontajnerov, nakoľko občania nerešpektujú hlavne termíny odvozu nadrozmerného odpadu. Napriek zodpovednosti každého pôvodcu odpadu za čistotu okolia zbernej nádoby, mesto zabezpečuje pravidelné čistenie stanovišť kontajnerov prostredníctvom dlhodobo nezamestnaných pracovníkov prijatých na aktivačné práce ako aj prostredníctvom zazmluvnených spoločností zabezpečujúcich odvoz odpadu. Problematickými z hľadiska tvorby nelegálnych skládok odpadov sú rómske osady, kde sa tvoria permanentne napriek tomu, že z týchto lokalít mesto zabezpečuje pravidelný odvoz odpadov či už prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov alebo 1 100 l kontajnerov. V roku 2012 boli v rómskej osade na Cementárenskej ulici a Na Hrbe uskutočnené brigády ich obyvateľov, kedy mesto zabezpečilo pristavenie a vývoz 18 ks veľkoobjemových kontajnerov s odpadom o hmotnosti 41,09 tony. Odstraňovanie nelegálnych skládok sme riešili prevažne prostredníctvom aktivačných pracovníkov. Dodávateľským spôsobom sme odstraňovali len skládky väčších rozmerov (náklady cca 3 400 €).

4.7 Staré vozidlá

Staré vozidlá, ktoré držiteľia neodstránia z verejných priestranstiev, odstraňuje Mesto Banská Bystrica odovzdaním na parkovisko určené Obvodným úradom životného prostredia v Banskej Bystrici (ďalej len „určené parkovisko“). Na základe zmluvného vzťahu s Mestom Banská Bystrica, odstránenie a uloženie starých vozidiel na určenom parkovisku zabezpečuje priamo prevádzkovateľ určeného parkoviska. Náklady na odstránenie starého vozidla znáša prevádzkovateľ určeného parkoviska a uplatňuje si ich refundáciu u držiteľa vozidla. Počas roku 2012 bolo na území mesta odtiahnutých a na určenom parkovisku umiestnených 8 vozidiel, z ktorých 2 si prevzali ich držiteľia v nasledujúci deň. Z evidovaných vozidiel v roku 2012 bolo držiteľom vozidla odstránených 47.

4.8 Akcia za „Krajšie mesto“

Mesto Banská Bystrica každoročne v spolupráci so zazmluvnenými spoločnosťami, so zapojením obyvateľov mesta organizuje celomestskú akciu jarného čistenia verejných priestranstiev, pod názvom "Za krajšie mesto". Táto aktivita je u obyvateľov mesta prijímaná veľmi pozitívne. Z kapacitných dôvodov bola akcia v r. 2012 uskutočnená prvá krát počas 4 etáp (4 víkendov), kedy si občania skultúrili okolie obytných domov vyčistením verejných priestranstiev od rastlinného aj komunálneho odpadu uložením do rozmiestnených veľkoobjemových kontajnerov. Počas akcie bolo vyvezených 330 kontajnerov (258 ton).

V rámci akcie potešila nemalá účasť žiakov, žiakov, učiteliek a učiteľov Osemročného športového gymnázia, ZŠ Tr. SNP č. 20, ZŠ Radvanská, Gymnázia M. Kováča a SZŠ Mládežnícka, ktorí spoločnými silami dočistovali rekreačnú oblasť obytnej lokality Suchý vrch. Vyše 100 účastníkov svojou usilovnosťou zaplnilo 70 vriec, ktoré spolu s ostatným vyzbieraným odpadom zaplnili jeden veľkokapacitný kontajner.

5. VODNÉ HOSPODÁRSTVO

5.1 Vodné toky

Územie mesta Banská Bystrica z hľadiska hydrologického patrí do čiastkového povodia Hrona číslo hydrologického poradia 4-23-02. Územím mesta pretekajú drobné vodné toky, hlavný recipient, ktorý odvádza vody z územia mesta je rieka Hron. Mesto Banská Bystrica a rieka Hron sú od nepamäti späté a vo svojom historickom vývine sa vždy navzájom ovplyvňovali. Charakter prítokov, ktoré sa na území mesta vlievajú do Hrona sa vzhľadom na okolité horstvo dá prirovnať k horským tokom.

Tabuľka 19. Prehľad vodných tokov na území mesta (zdroj údajov SVP š.p.)

Správa vodných tokov					
SVP š.p., OZ B. Bystrica		Lesy SR, š.p. Banská Bystrica		Mesto Banská Bystrica	
Hron	č.t. 009	Malachovský p.	č.t. 055		
Bystrica	č.t. 070	Tajovský p.	č.t. 057		
Selčiansky p.	č.t. 139	p. Kremnička	č.t. 053		
Rakytovský p.	č.t. 052	Môlčanský p.	č.t. 146	Rudlovský p.	č.t. 138
Peťovský p.	č.t. 050	Plavno	č.t. 149	Radvanský p (Udurná)	č.t. 056
prítok Hrona (Krátky)	č.t. 054	Malé Plavno	č.t. 147/1		
prítok Hrona	č.t. 051	p. Laskomer	č.t. 071		
		Sásovský p.	č.t. 072		

V zmysle Vyhlášky č.211/2005, ktorou sa ustanovujú vodohospodársky významné vodné toky a vodárenské vodné toky sú vodné toky Hron, Bystrica a Selčiansky potok zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky. Na tokoch sa vyskytuje prevažne prirodzený (neregulovaný) prietokový režim. Nadlepšené prietoky sú len pod vybudovanými vodnými nádržami. Na území mesta nie sú vybudované vodné stavby, ktorých účelom by bola akumulácia vody pre zabezpečenie potrieb vody.

5.1.1 Protipovodňová ochrana mesta

Za účelom úpravy odtokových pomerov a ochrany mesta pred povodňami boli v minulosti na vodných tokoch pretekajúcich mestom realizované úpravy. Väčšie úpravy boli vykonané na toku Bystrica a na Hrone. Na toku Bystrica bola vykonaná obojstranná brehová úprava s opornými múrmi a opevnením dna kamennou dlažbou. V 70-80-tych rokoch sa na území mesta realizovali rozsiahle vodohospodárske opatrenia, pozostávajúce z úpravy tokov a ochranných hrádzí na Hrone. Koryto-tvorná úprava bola urobená na prietok 350 m³.s-1. Po povodni v roku 1974 sa úsek koryta v intraviláne mesta zabezpečil dodatočne vybudovaním nábrežných múrikov, na ľavom brehu v dĺžke 790 m a na pravom brehu v dĺžke 1 110 m. Nábrežné múriky však nie sú postavené na výšku hladiny vody v koryte a nespĺňajú požiadavku ochrany ani na povodňové prietoky Q50. Pre úplnú ochranu mesta pred povodňovými prietokmi Hrona je v súčasnosti navrhnutá investícia „**Banská Bystrica - Ochrana intravilánu pred povodňami**“, ktorá spočíva vo vybudovaní objektov protipovodňovej ochrany mesta Banská Bystrica na návrhovú povodeň Q100 v rozsahu riečnych kilometrov Hrona 171,00 až 179,05. Navrhovaný variant protipovodňovej ochrany mesta uvažuje s vybudovaním nábrežných múrov v kombinácii s mobilným hradením. Podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol pre navrhovanú činnosť vykonaný proces zisťovacieho konania. Navrhovaná činnosť bola posudzovaná vo väzbe na prílohy č. 8 k zákonu o posudzovaní, tabuľky č. 10 Vodné hospodárstvo, položky 7 Objekty protipovodňovej ochrany. SVP š.p., a mesto Banská Bystrica podpísali Memorandum o zabezpečení prípravy a následnej realizácie protipovodňovej ochrany intravilánu mesta Banská Bystrica.

5.1.2 Hydrologické pomery

Hydrograficky predmetné územie patrí do povodia Hrona, kde Hron je hlavným recipientom.

<i>Priemerný dlhodobý ročný prietok Q_a:</i>	<i>27,90 m³.s⁻¹.</i>
<i>Plocha povodia:</i>	<i>1766,48 km²</i>
<i>Najvodnatejší mesiac:</i>	<i>marec</i>
<i>Minimálny zaznamenaný prietok:</i>	<i>4,8 m³.s⁻¹ (rok 1954)</i>
<i>Maximálny zaznamenaný prietok:</i>	<i>560,00 m³.s⁻¹ (22.10.1974)</i>

Znečistenie povrchových vôd

V súčasnosti je Banská Bystrica z veľkej časti odkanalizovaná jednotnou kanalizačnou sieťou odvádzajúcou odpadovú vodu z domácností, závodov do čistiarne odpadových vôd. Pretože ide o neúplný systém zberačov, surové odpadové vody sa na niektorých miestach bez čistenia vypúšťajú do recipientov cez výpuste priamo do Hrona, alebo do jeho prítokov (najmä menšie obce v najbližšom okolí mesta). Toto potvrdzuje aj fakt, že kvalita vody v Hrone sa na celom sledovanom úseku (Šalková – Banská Bystrica – Sliač) v skupine ukazovateľov E zhoršila na najhoršiu triedu „V“. Okrem výustí verejnej mestskej kanalizácie a kanalizácií v jednotlivých CM Banskej Bystrice sa na znečisťovaní vôd podieľajú priemyselné podniky a prevádzky, ktoré vypúšťajú odpadové vody samostatnými výustiami do Hrona a jeho prítokov. Evidovaných je 17 výustí s priamym vypúšťaním odpadových vôd do recipientu (divokých výustí) na stokovej sieti v samotnom meste, častiach mesta a obciach v blízkosti mesta.

Na vodných tokoch sa praktizuje športové rybárstvo, využitie vodných tokov na kúpanie je nepriaznivo ovplyvnené kvalitou vody. Rieka Hron sa využíva na rekreačné splavovanie.

5.1.3 Vodné toky v správe mesta Banská Bystrica

Na území mesta Banská Bystrica sa nachádza alebo ním prechádza 11 vodných tokov. Z toho najväčším vodným tokom je rieka Hron a ostatné majú charakter potokov. Mesto Banská Bystrica má v správe dva potoky – Rudlovský potok a tok Udurná.

Na vodných tokoch sú každoročne vykonávané povodňové prehliadky a následne odstraňované zistené závady. V rámci protipovodňových opatrení v roku 2012 pokračovala na toku **Udurná** údržba brehových porastov v hlavne v časti od Oremburskej ulice proti vodnému toku.

Na **Rudlovskom potoku** sa na miestach, kde tok vchádza do podzemnej časti, pravidelne čistilo dno a hrable, ktoré zabraňujú vniknutiu bremien a ostatného odpadu do tunela potoka. V roku 2012 bola mestu odovzdaná zregulovaná časť Rudlovského potoka v úseku Rudlovská cesta: Benzínové čerpadlo – železničná trať v dĺžke približne 150 m. Stavba bola vybudovaná v rámci stavby rýchlostnej cesty R1 „Severný obchvat“.

Mesto v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny uskutočnilo v rámci projektu protipovodňové opatrenia na vodných tokoch Udurná, bezmenný tok v mestskej časti Rudlová (prítok Rudlovského potoka), bezmenný tok v mestskej časti Uľanka a potok Škradno v mestskej časti Šalková. Projekt bol realizovaný v rámci príspevku na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami podľa § 50 písm. j) Zákona o službách zamestnanosti. Štyria pracovníci počas troch mesiacov na predmetných tokoch vypilovali krovie a náletové dreviny zasahujúce do priečného profilu toku a odstraňovali naplaveniny a odpady.

5.1.4 Udalostí povodňových aktivít v roku 2011

V roku 2012 bolo celkovo menej zrážok, naopak v druhej polovici roka vykazovali vodné toky len minimálne prietoky. Chýbali intenzívne zrážky a búrky v letných mesiacoch povodňové, alebo škodové stavy nespôsobili. Celkovo v tomto roku neevidujeme žiadnu povodňovú udalosť, ani zvýšený stav vodných hladín.

5.2 Pitná voda (StVPS)

Zásobovanie mesta Banská Bystrica pitnou vodou zabezpečuje Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť (StVPS), a.s. Banská Bystrica. Priamym prevádzkovateľom verejného vodovodu v meste je StVPS, a.s., Závod 01 Banská Bystrica. Vodnými zdrojmi verejného vodovodu sú pramene v krasovej oblasti Nízkych Tatier a Veľkej Fatry. Dodávka pitnej vody sa zabezpečuje z troch hlavných vodovodných systémov (pôvodný Laskomerský vodovod, Pohronský skupinový vodovod a prívod vody z vodného zdroja Ľadová studňa v Slovenskej Ľupči), ktoré sú doplnené menšími lokálnymi vodnými zdrojmi. Hlavným vodným zdrojom je Pohronský skupinový vodovod (PSV), ktorý pre zásobovanie mesta pitnou vodou využíva pramene v oblasti Harmaneckej a Starohorskej doliny. Celý systém zásobovania mesta pitnou vodou je rozdelený do piatich tlakových pásiem. Dodávka vody je zabezpečovaná cez prepojený systém vodojemov, do ktorých je voda privádzaná prevažne gravitačne. Distribúcia pitnej vody je riadená centrálnym dispečingom s využitím výpočtovej techniky. Z verejného vodovodu mesta Banská Bystrica je zásobovaných 99,81 % z celkového počtu obyvateľov. Zdravotné zabezpečenie pitnej vody sa vykonáva kontinuálnym chlórovaním plynným chlóróm na všetkých prívodoch. Kvalita pitnej vody je sledovaná pravidelnými rozbormi, ktoré vykonáva prevádzkovateľ vodovodu Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. Banská Bystrica v rámci prevádzkovej kontroly a Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici (výkon štátneho zdravotného dozoru). Kvalita vody v sledovaných mikrobiologických, biologických a chemických ukazovateľoch vyhovuje platným normám, aj sprísneným požiadavkám súčasnej platnej legislatívy. Aby sa udržala súčasná dobrá kvalita pitnej vody je potrebná dôsledná ochrana vodných zdrojov. Za posledných 28 rokov nebola v meste Banská Bystrica zaznamenaná epidémia vodou prenosných ochorení, ani iné poškodenia zdravia (napr. príjmom chemických látok).

5.2.1 Kvalita pitnej vody v meste Banská Bystrica v roku 2011 (RÚVZ BB)

Zdroje pitnej vody

- Pramene Jergalskej vetvy Pohronského skupinového vodovodu zásobujú hlavne obyvateľov Sásovej, Rudlovej, Senice, Pršianskej terasy, Podlavíc, časti Uhliska, časti sídliska Sever a časti Fončordy /stará časť/ a obyvateľov obcí Kynceľová, Nemce, Malachov a časť Seliec.
- Pramene Harmaneckej vetvy Pohronského skupinového vodovodu zásobujú pitnou vodou obyvateľov mestských častí Rakytovce, Iliáš, Kremnička, Kráľová, Kostiviarska, Jakub, Karlovo, Nový Svet, Uľanka a obyvateľov obcí Harmanec a Baďín.
- Z vodárenského zdroja „Ľadová studňa“ sú zásobovaní obyvatelia Šalkovej, Majera, časti Uhliska a sídliska pri železničnej stanici (Trieda SNP, 29. augusta, Partizánska atď.).
- Stará časť mesta Banská Bystrica a miestna časť Laskomer sú zásobované pitnou vodou z prameňov nachádzajúcich sa v Laskomerskej doline.
- Miestna časť Skubín je zásobovaná z prameňov, ktoré sú zachytené v obci Tajov, zdrojom pitnej vody pre obyvateľov miestnej časti Stará Sásová (Sásová-obec) je prameň Štepica.
- Rekreačná oblasť Šachtičky je zásobovaná z prameňa „Šachtičky“.
- Zmiešaná voda z prameňov Jergalskej vetvy PSV a z prameňov v Tajove zásobuje obyvateľov Radvane a novej časti Fončordy (Tulská, Moskovská, Kyjevské námestie atď.).

Monitoring kvality pitnej vody

Za kvalitu pitnej vody zodpovedá prevádzkovateľ verejného vodovodu (StVPS a.s. Banská Bystrica), ktorý kontroluje jej kvalitu odberom vzoriek vody a ich laboratórnymi rozbormi v rámci prevádzkovej kontroly podľa schváleného harmonogramu v zmysle nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu (ďalej len nariadenia vlády č. 354/2006 Z.z.). Okrem prevádzkovateľa verejného vodovodu vykonáva **štátny zdravotný dozor** a monitoring kvality pitnej vody v meste Banská Bystrica aj RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Frekvencia odberov závisí od objemu dodávanej pitnej vody a počtu obyvateľov v zásobovanej oblasti. Rozsah ukazovateľov kvality pitnej vody je stanovený citovaným nariadením vlády, pričom sa rozlišuje kontrolný a preverovací monitoring.

5.2.2 Voľne prístupné vodné zdroje v meste

Vodný zdroj Rudlovskej prameň (medokýš)

Laboratórnou analýzou bolo zistené, že voda odobratá z Rudlovskej prameňa vyhovuje v mikrobiologických a biologických ukazovateľoch nariadeniu vlády SR č. 354/2006 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu. Z hľadiska fyzikálno-chemických ukazovateľov ma voda prirodzene a stabilne zvýšený obsah mangánu, vodivosti, železa a arzénu. Zo zdravotného hľadiska je významný hraničný obsah arzénu zistený v hodnote $0,0135 \pm 0,001$ mg/l, kde medzná hodnota pre obsah arzénu je na úrovni 0,01 mg/l. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť regionálny hygienik **neodporúča** používať vodu z tohto zdroja ako dlhodobý hlavný zdroj vody určenej na pitné účely.

Vodný zdroj v Mestskej časti Podlavice (ul. Pod Dúbravou)

Voda odobratá v lokalite Podlavíc vyhovuje citovanému nariadeniu vlády SR v mikrobiálnych a biologických ukazovateľoch, vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch však **nevychovuje** v ukazovateli pre amónne ióny – 2,7 mg/l, kde medzná hodnota pre obsah týchto amónnych iónov je na úrovni 0,5 mg/l. Preto tento vodný zdroj považujeme za zdroj úžitkovej vody nevhodnej na pitie.

5.3 Odpadová voda

V meste Banská Bystrica je vybudovaná kombinovaná stoková sieť v dĺžke 164,79 km. V rámci realizácie časti projektu ISPA sa vybudovali všetky plánované časti I. a II. fázy projektu. Ďalej bolo v rámci projektu ISPA vybudovaných, alebo zrekonštruovaných 61 km stokovej siete. Na stokovej sieti je 12 ČS z toho vybudovaných v rámci projektu ISPA 9 ks 12(9) ks, na stokovej sieti je 32 ks dažďových oddeľovačov 32 ks a 2.400 ks prípojok.

V roku 2012 mesto Banská Bystrica riešilo na základe sťažnosti obyvateľov dva podnety vo veci znečisťovania verejného priestranstva splaškovými vodami. Preukazovanie a dokazovanie znečisťovania splaškami je náročný a častokrát bezvýsledný proces. Ani v týchto prípadoch sa nepodarilo jednoznačne preukázať kto spôsobil znečistenie, v čase preverovania a neskoršieho monitoringu k znečisťovaniu už nedochádzalo.

6. OCHRANA ZDRAVIA ĽUDÍ

6.1 Hluk

V roku 2012 neboli zaznamenané zo strany Mestského úradu výrazné zmeny v oblasti hluku v meste Banská Bystrica. Oproti minulým rokom neboli zaregistrované žiadne podnety či sťažnosti, a oddelenie životného prostredia sa nezaoberalo žiadnymi podnetmi v oblasti zvýšenej hlučnosti.

6.2 Radiačná situácia na území mesta Banská Bystrica (RÚVZ)

Zdrojom možného ožiarenia obyvateľstva rádioaktívnym žiarením sú prírodné rádioaktívne izotopy nachádzajúce sa v zemskej kôre, kozmické žiarenie a umelé rádionuklidy. Kým prvé dve zložky vykazujú len malé výkyvy, tak umelé rádionuklidy, ktoré sa dostanú do životného prostredia činnosťou ľudí (havárie, nehody alebo úmyselne) sa prejavia zvýšením príkonu absorbovanej dávky. Regionálny úrad verejného zdravotníctva nepretržite monitoruje príkon absorbovanej dávky, pričom v roku 2012 nedošlo na území mesta Banská Bystrica k významnému zvýšeniu. Príkon absorbovanej dávky bol aj v tomto období na úrovni prirodzeného pozadia spôsobeného prírodnými rádionuklidmi a kozmickým žiarením.

6.3 Čistota verejných priestranstiev

Na základe uzatvorenej Dohody s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny so sídlom v Banskej Bystrici boli realizované prostredníctvom menších obecných služieb činnosti a práce na zlepšenie čistoty životného prostredia a pracovného prostredia v celom meste Banská Bystrica, vrátane mestských častí. Do projektu bolo zapojených priebežne cca 100 - 120 uchádzačov. Počas trvania projektu priebežne 50-70 uchádzačov o zamestnanie na aktivačné práce zbieralo na verejných plochách v celom meste odpady, v priemere na deň 42 vriec počas troj-hodinového úväzku. Ostatní uchádzači o zamestnanie vykonávali práce v okolí a priestoroch základných škôl, materských škôl ako aj zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sú na území mesta Banská Bystrica a ktorých zriaďovateľom je Mesto Banská Bystrica čím prispievali k zlepšovaniu životného prostredia v týchto zariadeniach a v okolí. Cieľom projektu je podpora udržiavania pracovných návykov uchádzačov o zamestnanie s dôrazom na dlhodobu nezamestnaných a sociálne odkázaných občanov a zvyšovanie ich pracovného uvedomenia.

Mesto v roku 2012 spolupracovalo na zveľadení životného prostredia s viacerými organizáciami. V marci sa mesto podieľalo na akcii organizovanej Banskobystrickým samosprávnym krajom, Stredoslovenskou vodárenskou prevádzkovou spoločnosťou a.s. a Slovenským vodohospodárskym podnikom spolu so študentami a pedagógmi Banskej Bystrice ku „Dňu vody“. Vyčistili sa brehy vodných tokov od odpadkov na území mesta. V apríli pri príležitosti „Dňa zeme“ žiaci Športového gymnázia, ZŠ Radvanská, ZŠ Moskovská, Gymnázium M. Kováča a SZŠ Mládežnícka zbierali odpady v lokalite Suchý vrch a pozdĺž vodného toku Udučná, mesto zabezpečilo odvoz odpadov. Mesto tiež spolupracovalo na skrášľovaní mesta s Cirkvou adventistov siedmeho dňa (200 účastníkov), Cirkvou Ježiša Krista svätých neskorších dní (11 účastníkov). Podobné akcie sú naplánované aj v roku 2013.

6.4 Mestské detské ihriská a mobiliár

V roku 2012 bolo na údržbu mestských detských ihrísk v rozpočte mesta schválených 35.000,- €, na vybudovanie nových centrálnych mestských detských ihrísk 24.500,- € a 7.000,- € na údržbu mestského mobiliáru (lavičiek). Pod údržbou mestských detských ihrísk rozumieme opravy herných prvkov na

existujúcich detských ihriskách, výroba krytých pieskovísk a údržbu mobiliáru (lavičiek). Súčasťou údržby mestských detských ihrísk je aj výmena a dezinfekcia piesku v pieskoviskách. V roku 2012 bolo opravených 35 ks herných prvkov. Bolo vymenených 333 lát na lavičkách a osadené 4 nové lavičky. Ďalej bolo vymenených a vydezinfikovaných 125 m³ piesku v pieskoviskách. Výmena a dezinfekcia piesku v pieskoviskách sa vykonáva v sezóne od júna do septembra.

Údržba, rekonštrukcia a budovanie nových mestských detských ihrísk sa vykonáva v zmysle mestským zastupiteľstvom schváleného materiálu „Konceptia budovania mestských detských ihrísk v Banskej Bystrici“. V roku 2012 sa podarilo vybudovať jedno detské ihrisko na Mládežníckej ulici, pri príležitosti realizácie projektu „Mosty, ktoré spájajú nielen brehy“, na ktorý Mesto získalo grant vo výške 3.000,- €. Druhé detské ihrisko v Podlaviciach vybuďovala spoločnosť BBES a.s., ktorá v meste vybuďovala v poradí už 5 detské ihrisko.

V roku 2012 sa z rozpočtu Mesta podarilo osadiť v areáloch základných škôl na Spojovej a Mládežníckej ulici exteriérové posilňovacie zariadenia, ktoré môžu využívať nie len žiaci týchto škôl, ale aj široká verejnosť. Posilňovacie stroje sú určené ako pre deti, tak aj pre seniorov.

6.5 Chov spoločenských zvierat

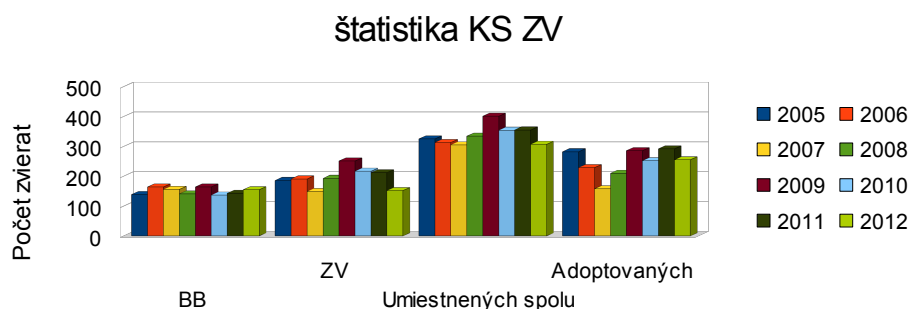
Mestom Banská Bystrica bola v roku 2004 zriadená prevádzka karanténnej stanice pre spoločenské zvieratá so sídlom vo Zvolene, ktorej poslaním je poskytnúť dočasné prístrešie a starostlivosť zabehnutým, túlavým a opusteným spoločenským zvieratám - psom a mačkám. Karanténna stanica slúži pre potreby miest Banská Bystrica a Zvolen. Mesto Banská Bystrica a Zvolen má zabezpečený odchyt zabehnutých, túlavých a opustených zvierat odborne vyškolenými zamestnancami. Celkový počet koterco v zariadení je 60 .

V roku 2012 boli stavebne upravené (zateplené) dva koterce v sekcii „A“ v celkovej sume 1 196,00€ za účelom zlepšenia podmienok ustajnených zvierat v zimných mesiacoch hlavne šŕeniat.

Tabuľka 20 Prevádzka KS v roku 2012 (zdroj MsÚ B. Bystrica)

KARANTÉNNÁ STANICA	zvíera	B.B.	Zvolen	Spolu v KS
Počet prijatých zvierat	psov	155	152	307
	mačiek	-	-	
Počet eutanazovaných zvierat	psov	-	-	8
	mačiek	-	-	
Úhyn zvierat v KS	psov	-	-	44
	mačiek	-	-	
Adoptované	psov	-	-	255
	mačiek	-	-	

Grafické znázornenie odchytených a umiestnených spoločenských zvierat v KSZV

6.6 Celomestská deratizácia (CMD)

CMD sa v meste Banská Bystrica vykonáva dvakrát ročne na jar a na jeseň a vždy začína najprv prieskumom výskytu hlodavcov podľa nahlášok občanov a osobným prieskumom v teréne zisťovaním ložísk ich výskytu. Prieskum a priebeh výkonu CMD a jej ukončenie kontrolujú určení členovia komisie MUDr. Lokša a p. Filipko, obidvaja sú odborníci v tejto problematike. Samotný výkon deratizácie sa konal v termínoch: jarná časť od 02.04.2012 do 15.06.2012, jesenná časť od 20.09.2012 do 15.11.2012.

CMD sa v roku 2012 vykonala vo všetkých častiach mesta, kde bol potvrdený výskyt myšovitých hlodavcov. Výkon deratizácie sa sústredil najmä na verejné priestranstvá a spoločné priestory bytových domov. Súčasne sa vykonávala deratizácia časti splaškovej a dažďovej kanalizácie. Ďalšou činnosťou v rámci deratizácie bolo vykonávanie dezinfekčných a dezinsekčných prác v materských školách, sociálnych zariadeniach a pod..

Komisia na záverečnom rokovaní konštatovala nasledovné:

- CMD bola vykonaná v zmysle výsledkov prieskumu a nahlásení od občanov mesta na základe výzvy a miestnych médiách. Súbežne sa vykonávala deratizácia splaškovej kanalizácie. Nahlásených bolo 36 výskytov v jarnej časti a 51 v jesennej časti.
- Plánovaný rozsah výkonov bol dodržaný, výskyt hlodavcov bol hodnotený ako stredne veľký (jarná časť – stredný výskyt, jesenná časť – stredne veľký výskyt).
- Uhynuté hlodavce boli z verejných priestranstiev ako aj budov odstránené a zlikvidované.

Po vykonanej kontrole vo všetkých častiach mesta, kde bola deratizácia vykonávaná, hodnotí sa ako úspešná.

* * * * *

Táto informatívna správa má informačný charakter a je vypracovaná pre obyvateľov mesta Banská Bystrica a všetkých ľudí ktorým nie je ľahostajné životné prostredie.

*Príspevky spracoval a celkovú správu zostavil Ing. Peter Graus,
Mestský úrad v Banskej Bystrici, oddelenie životného prostredia*

Tento dokument bol vypracovaný v programe OpenOffice 3.4.1

V Banskej Bystrici, máj 2013

Zoznam použitej literatúry

1. Správa ovzdušie, r. 2012, oddelenie životného prostredia, MsÚ B. Bystrica
2. Program na zlepšenie kvality ovzdušia, r. 2004, Mesto Banská Bystrica
3. Oxid uhoľnatý, SAŽP, zdroj internet
4. Znečisťujúce látky v ovzduší, WHO, zdroj internet
5. Prízemný ozón v podmienkach extrémne teplého počasia, Svetlana Bičárová, zdroj internet
6. Prízemný ozón, SAŽP, zdroj internet
7. Negatívne účinky monitorovaných znečisťujúcich látok, benzén, SHMÚ, zdroj internet
8. Namerané hodnoty AMS za rok 2012, SHMÚ Banská Bystrica
9. Benzén, SAŽP, zdroj internet

Legislatíva

1. *Zákon NR SR č. 137/2010 Z. z. o ovzduší*
2. *Zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov*
3. *VZN Mesta Banská Bystrica č. 14/2009 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov*
4. *Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny*
5. *VZN Mesta Banská Bystrica č. 8/2008 o o tvorbe, údržbe a ochrane zelene*
6. *Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov*
7. *VZN Mesta Banská Bystrica č. 128/2004 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území Mesta Banská Bystrica*
8. *Zákon č. 7/2010 o povodniach*
9. *Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. O priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Tento zákon vytvára podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov, zachovanie alebo zlepšovanie stavu vôd, účelné, hospodárne a trvalodržateľné využívanie vôd*
10. *Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami, ktorý ustanovuje opatrenia na ochranu pred povodňami a povinnosti pri hodnotení a manažmente povodňových rizík s cieľom znížiť nepriaznivé dôsledky povodní na ľudské zdravie a životné prostredie.*
11. *Smernica č.2000/60/ES európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000 ustanovujúca rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky, ktorá bola transponovaná do vodného zákona. Účelom tejto smernice je ustanoviť rámec ochrany vnútrozemských povrchových vôd, brakických vôd, pobrežných vôd a podzemných vôd.*
12. *Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. o ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí*
13. *VZN č. 8/2009 o vykonaní dezinfekcii a regulácii živočíšnych škodcov na území mesta Banská Bystrica*
14. *VZN č.199/2007 o niektorých podmienkach držania psov na území mesta*

Informačné zdroje

Pri spracovaní informatívnej správy boli použité podklady nasledovných orgánov a organizácií:

1. *Mestský úrad, oddelenie životného prostredia*
2. *Mestský úrad, oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev*
3. *Zahradnícke a rekreačné služby Banská Bystrica*
4. *Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici*
5. *Slovenský hydrometeorologický ústav Banská Bystrica*
6. *Slovenský vodohospodársky podnik š.p., OZ povodie Horného Hrona*